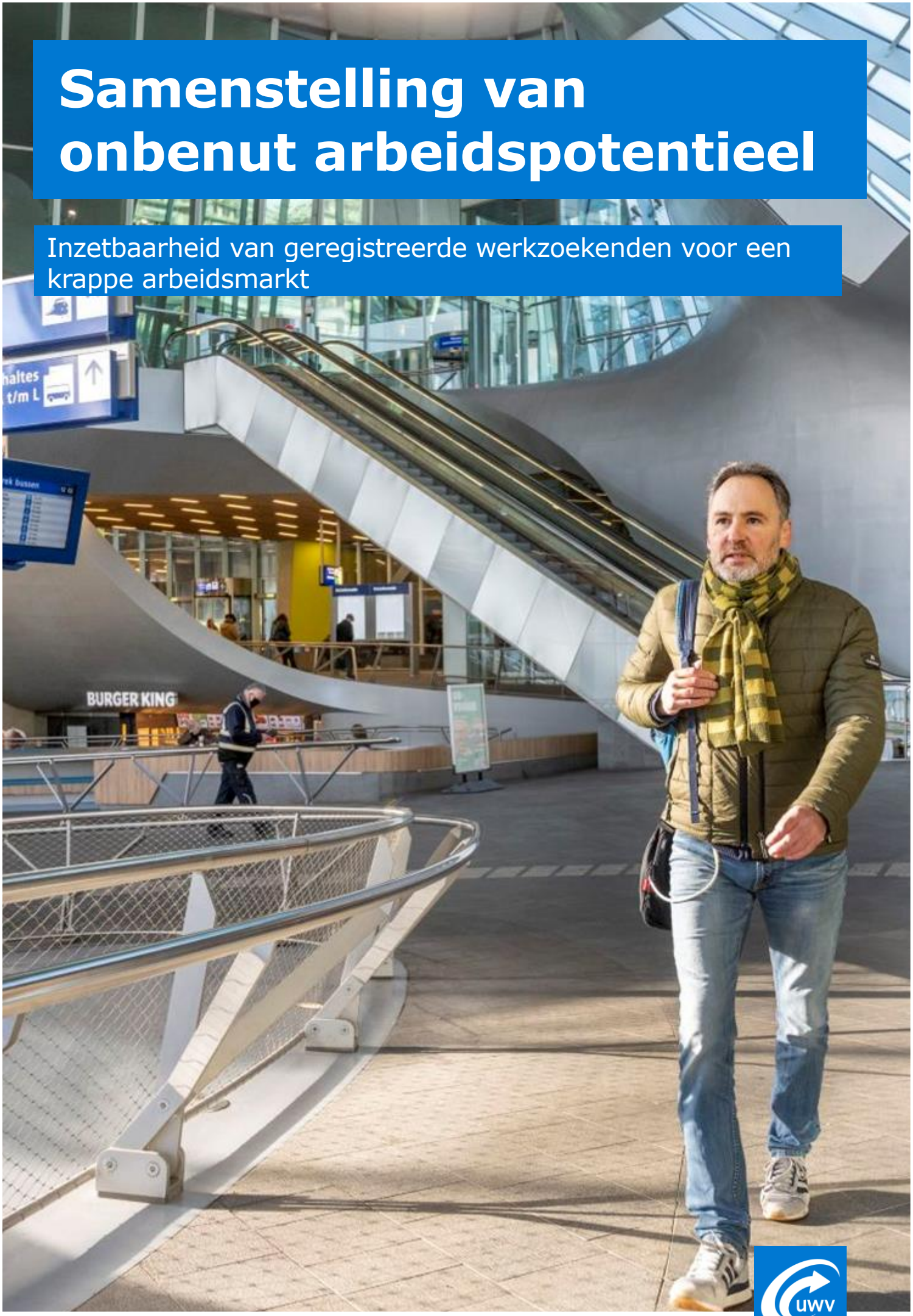
Samenstelling van onbenut arbeidspotentieel

Inzetbaarheid van geregistreerde werkzoekenden voor een krappe arbeidsmarkt

Inhoudsopgave

Voorwoord **2**

Samenvatting **3**

1. Geregistreerde werkzoekenden UWV en onbenut arbeidspotentieel **7**
1.1. Inleiding 7
1.2. Geregistreerde werkzoekenden UWV en koppeling met EBB 7
1.3. Onbenut arbeidspotentieel 7
1.4. Het onbenut arbeidspotentieel naar uitkeringspositie in GWU 10
1.5. Conclusies onbenut arbeidspotentieel in GWU 12

2. Binding met de arbeidsmarkt: GWU nader bekeken **13**
2.1. Inleiding 13
2.2. Binding met arbeidsmarkt: GWU versus totale bevolking van 15 tot 75 jaar 13
2.3. Binding met de arbeidsmarkt: GWU naar leeftijd 14
2.4. Binding met de arbeidsmarkt: GWU naar onderwijsniveau 15
2.5. Binding met de arbeidsmarkt: GWU naar beroepsklasse 16
2.6. Binding met de arbeidsmarkt: GWU naar kansrijkheid van het beroep 17
2.7. Binding met de arbeidsmarkt: redenen niet op zoek én niet beschikbaar 19
2.8. Conclusies binding met de arbeidsmarkt 20

3. Mobiliteit van niet-werkenden naar werk **21**
3.1. Inleiding 21
3.2. Mobiliteit van en naar werk: aantallen 21
3.3. Mobiliteit naar werk: positie drie maanden eerder 22
3.4. Mobiliteit naar werk: verschillen naar geslacht, leeftijd en onderwijsniveau 23
3.5. Conclusies 25

Begrippenlijst **26**

Afkortingen en Bronnen **27**
Afkortingen 27
Bronnen 27

Bijlage I **28**

Colofon **30**

Voorwoord

Er is een ongekend tekort aan personeel. Zowel CBS als UWV rapporteren een recordkrapte eind 2021[1]. Meer dan de helft van de vacatures in 2021 was volgens werkgevers moeilijk vervulbaar en het merendeel van de werkgevers verwacht dat het vervullen van vacatures (nog) moeilijker wordt[2]. Hierdoor namen 7 op de 10 werkgevers kandidaten aan die niet geheel aan de eisen voldeden[3].

Tegelijkertijd geeft het CBS aan dat ruim 1 miljoen mensen behoren tot het onbenut arbeidspotentieel. Daarnaast rapporteert UWV over de Geregistreerde Werkzoekenden UWV (GWU), ook ruim 1 miljoen mensen. Door het combineren van beide bronnen geeft dit rapport meer inzicht in de samenstelling van het onbenut arbeidspotentieel. In hoeverre behoort het aantal Geregistreerde Werkzoekenden UWV tot het onbenut arbeidspotentieel? Zijn zij op zoek naar (meer) werk en zijn ze hiervoor op korte termijn beschikbaar? En hoe groot is de binding met de arbeidsmarkt voor diegenen die niet aan het werk zijn?

Vanwege de huidige krapte op de arbeidsmarkt ligt het voor de hand om te kijken welke mensen nog zouden kunnen toetreden tot de arbeidsmarkt. Daarvoor is het belangrijk om in beeld te krijgen welke groepen mensen nog niet (voltijd) werken, en waarom niet. UWV en CBS hebben kennis over groepen die (meer) kunnen werken.

Op verzoek van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) hebben UWV en CBS gezamenlijk het onbenut arbeidspotentieel vanuit verschillende invalshoeken in kaart gebracht. Dit rapport is in nauwe samenwerking tussen UWV en CBS tot stand gekomen. Twee belangrijke informatiebronnen – de registratie van werkzoekenden door UWV (GWU) en de Enquête beroepsbevolking (EBB) van het CBS - zijn in dit rapport gebundeld om nader inzicht te krijgen in de omvang en de kenmerken van potentieel aanbod op de arbeidsmarkt. De gegevens hebben betrekking op 2020.

Hoofdstuk 1 beschrijft de twee bronnen eerst apart. Vervolgens wordt per uitkeringspositie in het GWU bekeken welk deel tot het onbenut arbeidspotentieel hoort en hoe dat deel is samengesteld uit werklozen, onderbenutte deeltijders en semiwerklozen. Vervolgens gaat hoofdstuk 2 dieper in op de binding van het GWU met de arbeidsmarkt, naar verschillende kenmerken zoals leeftijd en onderwijsniveau. De situatie zoals die in hoofdstuk 1 en 2 wordt beschreven is niet statisch. In hoofdstuk 3 wordt de mobiliteit van verschillende groepen niet-werkenden naar werk, onderscheiden naar geslacht, leeftijd en onderwijsniveau weergegeven.

[1] CBS (15 februari 2022) Arbeidsmarkt in vierde kwartaal 2021 nog krapper en UWV (24 maart 2022) Spanningsindicator: arbeidsmarkt krapper dan vóór corona (werk.nl).
[2] UWV (februari 2022). Moeilijk vervulbare vacatures en behoud van personeel.
[3] UWV (14 maart 2022). Het belang van functie-eisen volgens werkgevers.

Samenvatting

Er is een ongekend tekort aan personeel. Zowel CBS als UWV rapporteren een recordkrapte op de arbeidsmarkt. Tegelijkertijd geven het CBS en het UWV aan dat er nog arbeidspotentieel is. Door het combineren van de bronnen van het CBS de Enquête beroepsbevolking (EBB) en van het UWV de Geregistreerde Werkzoekenden UWV (GWU),[4] geeft dit rapport meer inzicht in de samenstelling van het onbenut arbeidspotentieel. Waardoor een beter beeld ontstaat over de omvang en de samenstelling van het onbenut arbeidspotentieel per uitkeringspositie in het GWU.
Zijn zij op zoek naar (meer) werk en zijn ze hiervoor op korte termijn beschikbaar? En hoe groot is de binding met de arbeidsmarkt voor diegenen die niet tot het onbenut potentieel behoren en waarom? Het onbenut arbeidspotentieel is allesbehalve een homogene groep. Daarom wordt ingegaan op kenmerken zoals leeftijd, onderwijsniveau uitkeringspositie en het geregistreerde beroep voor de geregistreerde werkzoekenden bij UWV. Tevens wordt de mobiliteit van niet-werkenden naar werk in kaart gebracht. Met deze informatie kan een beter beeld worden gevormd van het onbenut arbeidspotentieel, om gerichter een bijdrage te leveren aan de krapte op de arbeidsmarkt.

Het onbenut arbeidspotentieel van de Geregistreerde Werkzoekenden UWV uiteengezet

UWV hanteert het begrip Geregistreerde Werkzoekenden bij UWV. Tot GWU behoren alle mensen met een WW- of bijstandsuitkering, alle mensen met een WIA-, WAO-, WAZ- of Wajong-uitkering die over arbeidsvermogen beschikken en zijn aangemeld bij UWV WERKbedrijf, plus alle overige niet-uitkeringsgerechtigden die een actief cv op werk.nl hebben.
Dit onderzoek gaat over het jaar 2020 en toen telde het GWU gemiddeld 1.152 duizend[5] mensen met verschillende uitkeringsposities.
Sinds 2009 voert het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) op verzoek van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) een onderzoek uit naar de positie van de bevolking van 15 tot 75 jaar op de arbeidsmarkt in Nederland. Het doel van dit onderzoek is om inzicht te krijgen in welke groepen dicht of minder dicht bij de arbeidsmarkt staan. In dit rapport wordt uitgegaan van gegevens uit de EBB over arbeidsparticipatie en de binding met de arbeidsmarkt in Nederland in 2020[6]. Om deze binding met de arbeidsmarkt te meten wordt de bevolking tussen 15 en 75 jaar onderverdeeld in 6 categorieën:

1. **Werkzaam: niet onderbenut.** Personen met betaald werk die niet meer uren willen werken of daarvoor niet beschikbaar zijn.
2. **Werkzaam: onderbenutte deeltijders.** Personen met betaald werk in deeltijd (minder dan 35 uur) die meer uren willen werken en daarvoor direct beschikbaar zijn.
3. **Werkloos.** Personen zonder betaald werk die recent naar werk hebben gezocht én daarvoor direct beschikbaar zijn.
4. **Niet-beroepsbevolking: semiwerkloos.** Personen zonder betaald werk die recent naar werk hebben gezocht maar niet direct beschikbaar zijn óf die niet recent hebben gezocht maar wel direct beschikbaar zijn.
5. **Niet-beroepsbevolking: ziek/arbeidsongeschikt.** Personen zonder betaald werk die niet recent naar werk hebben gezocht, daarvoor niet direct beschikbaar zijn en niet kunnen werken vanwege ziekte of arbeidsongeschiktheid.
6. **Niet-beroepsbevolking: overig.** Personen zonder betaald werk die niet recent naar werk hebben gezocht, daarvoor niet direct beschikbaar zijn en die niet willen of kunnen werken om andere redenen dan ziekte of arbeidsongeschiktheid (bijvoorbeeld vanwege pensioen of hoge leeftijd, opleiding of studie, zorg voor gezin of huishouden). Tot deze groep zijn ook personen gerekend die niet zoeken én niet beschikbaar zijn, maar wel willen werken.

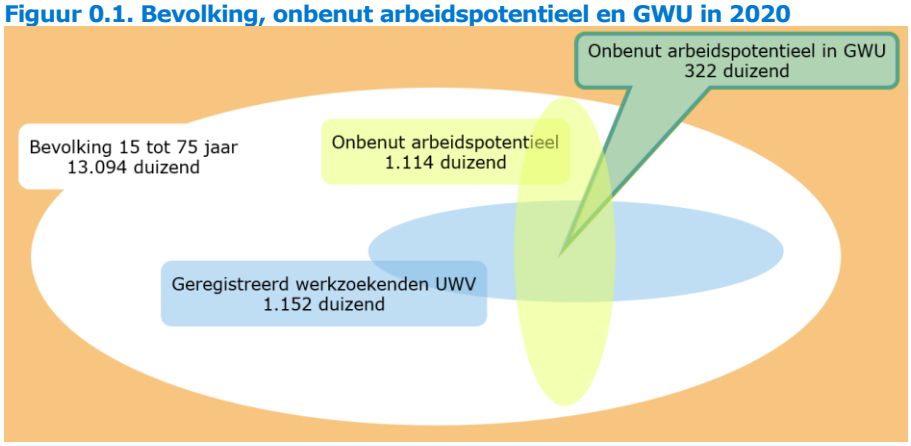
De 3 categorieën: **onderbenutte deeltijders, werklozen en semiwerklozen** vormen samen het **onbenut arbeidspotentieel**. Tezamen vormen zij in 2020 ruim 1 miljoen mensen. Een deel daarvan is als werkzoekende geregistreerd bij UWV. In dit rapport is de EBB gekoppeld met het bestand van GWU uit 2020, om nader inzicht te krijgen in het onbenut arbeidspotentieel vanuit het GWU. Figuur 0.1 geeft de verhoudingen tussen de bestanden weer.

Verhouding onbenut arbeidspotentieel en het GWU-bestand

- Van het **totale onbenutte arbeidspotentieel** van de Nederlandse bevolking van 15 tot 75 jaar (1.114 duizend[7]) staat **29%** geregistreerd in het GWU (322 duizend).
- Omgekeerd behoort van het **totale GWU** (1.152 duizend), **28%** tot het onbenut arbeidspotentieel (322 duizend).
- Van het totale onbenutte arbeidspotentieel zijn vooral mensen 'zonder uitkering' (figuur 1.3) en jongeren niet geregistreerd.

[4] Voor uitleg over de precieze samenstelling van GWU zie box 1.1 in het eerste hoofdstuk.
[5] Actuele GWU-cijfers zijn te vinden via: Dashboard Geregistreerde Werkzoekenden UWV (zie box 1.2).
[6] In 2021 is een nieuwe methode voor de EBB ingevoerd. De cijfers over 2021 zijn daarom niet zonder meer vergelijkbaar met die van 2020 in deze publicatie. Actuele EBB-cijfers zijn te vinden via StatLine, de elektronische databank van het CBS.
[7] Dit betreft het EBB-cijfer, een jaargemiddelde van 2020, voor de populatie van 15 tot 75 jaar (exclusief personen in inrichtingen, instellingen en tehuizen oftewel de institutionele bevolking).

Figuur 0.1. Bevolking, onbenut arbeidspotentieel en GWU in 2020

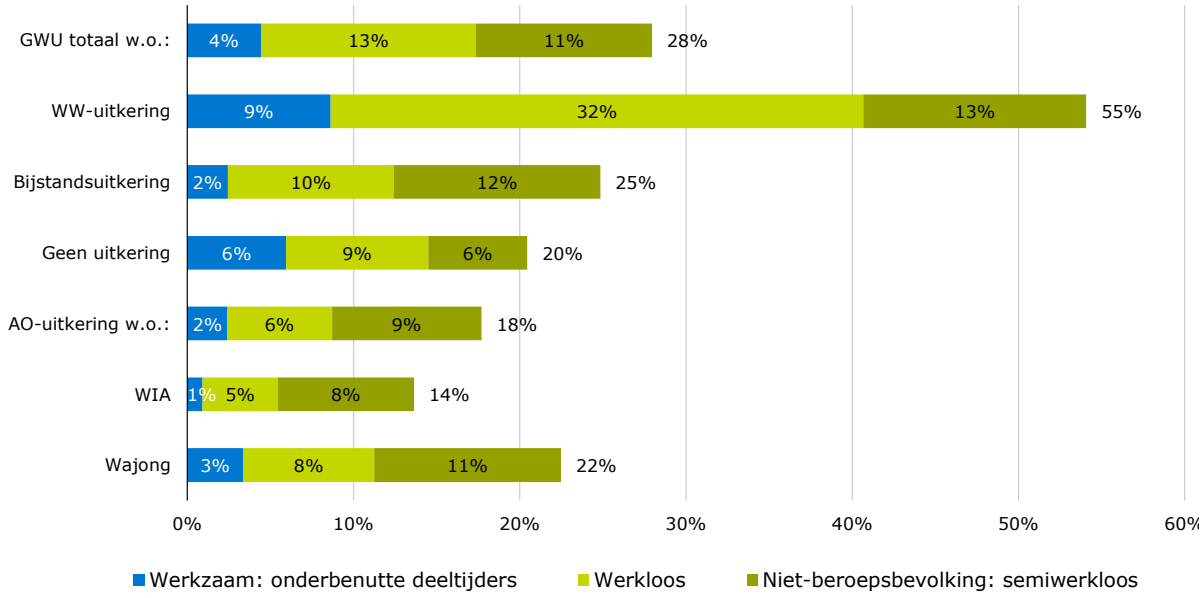

Bron: CBS/bewerkt door UWV

In dit rapport worden de belangrijkste uitkomsten beschreven die de koppeling oplevert:

- Van het totale GWU behoort **28%** tot het onbenut arbeidspotentieel: zij zoeken (meer) werk of zijn ervoor beschikbaar. Dit percentage van 28% loopt uiteen tussen de verschillende uitkeringsposities van het GWU:
  - Van mensen met een WW-uitkering behoort bijna 55% tot het onbenut arbeidspotentieel;
  - Van mensen met een bijstandsuitkering is dit 25%;
  - Van mensen zonder uitkering[8] is dit 20% en
  - Van mensen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering en arbeidsvermogen met dienstverlening van UWV WERKbedrijf is dit 18%.

Figuur 0.2 Totaaloverzicht onbenut arbeidspotentieel per uitkeringspositie van het GWU[9]
Procentueel, 2020

Bron: CBS/bewerkt door UWV

Figuur 0.2 toont per uitkeringspositie de 3 categorieën van het onbenut arbeidspotentieel: **onderbenutte deeltijders**, **werklozen** en **semiwerklozen** en de verhoudingen (opgeteld 28%).
Tot het complement behoren de werkenden die niet onderbenut zijn (30%), niet-werkenden die ziek of arbeidsongeschikt zijn (25%) en andere niet-werkenden die om verschillende redenen *niet* tot het onbenut potentieel worden gerekend (17%, zie ook figuur 0.3).

Onbenut arbeidspotentieel per uitkeringspositie van het GWU-bestand

We geven in hoofdstuk 1 inzicht per uitkeringspositie in het GWU en welk deel tot het onbenut arbeidspotentieel hoort en hoe het is samengesteld. Op deze manier ontstaat er een beeld van het onbenut potentieel per uitkering, de opbouw en de omvang.

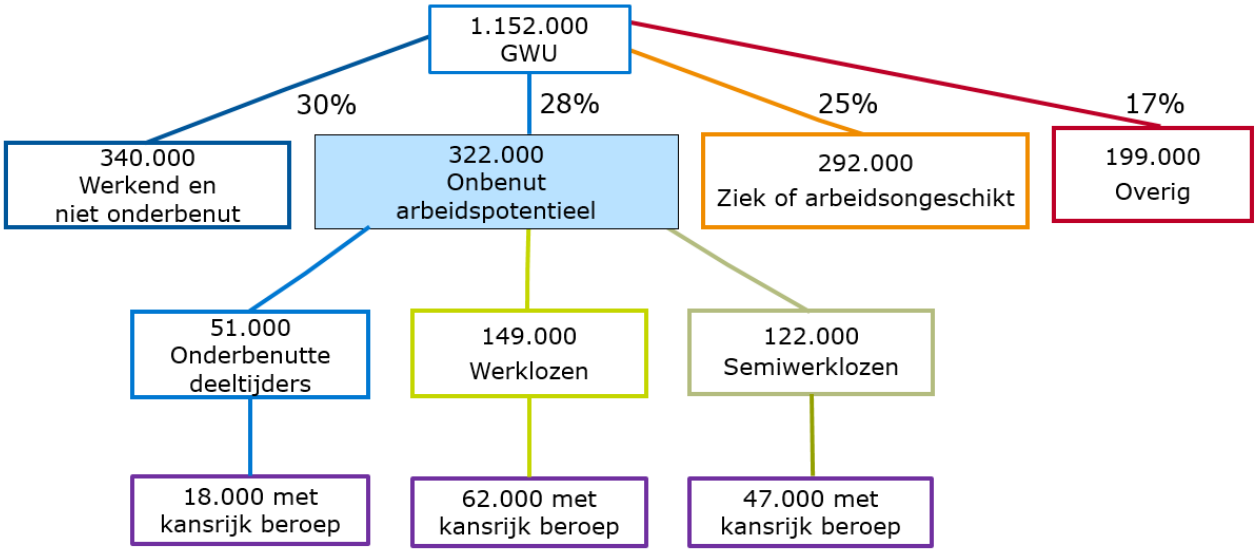
[8] Personen zonder WW-, Bijstands- of Arbeidsongeschiktheidsuitkering en een actief cv op werk.nl. Het merendeel heeft geen uitkering, maar er kunnen uitzonderingen zijn, zoals mensen met een Ziektewetuitkering of mensen met een ANW-uitkering (zie box 1.1).
[9] Door afrondingen kunnen totalen verschillen.

- Uit de koppeling blijkt, dat in absolute zin het GWU onder bijstandsgerechtigden het grootste onbenut arbeidspotentieel telt. Van alle 491 duizend bijstandsgerechtigden in het GWU behoort 25% tot het onbenut arbeidspotentieel (122 duizend personen). Van alle bijstandsgerechtigden is 2% onderbenutte deeltijder, 10% werkloos en 12% is semiwerkloos. Van de bijstandsgerechtigden zonder werk in het GWU geeft het merendeel aan niet recent naar werk te hebben gezocht én ook niet direct te kunnen beginnen, vanwege ziekte, arbeidsongeschiktheid of om andere redenen.
- In relatieve zin telt het GWU onder WW-gerechtigden het grootste onbenut arbeidspotentieel. Namelijk 55% van de 209 duizend GWU'ers met een WW-uitkering. Van de WW-gerechtigden is 9% een onderbenutte deeltijder, is 13% semiwerkloos en is 32% werkloos. Daarmee voldoet 1 op de 3 WW'ers aan de gangbare criteria voor werkloosheid, namelijk geen betaald werk, recent op zoek naar werk en op korte termijn beschikbaar.
  Van de WW'ers in het GWU heeft 44% betaald werk.
  De WW-gerechtigden in het GWU vormen na de bijstand de grootste groep die tot het onbenut arbeidspotentieel behoort (114 duizend personen).
- Het onbenut arbeidspotentieel in GWU zonder uitkering is kleiner, namelijk 20% (54 duizend mensen). Dit zijn personen met een actief cv op werk.nl, zonder WW-, bijstands- of een vorm van arbeidsongeschiktheids (AO)-uitkering. Twee derde van deze GWU'ers zonder uitkering is aan het werk (zie figuur 2.1).
- De kleinste groep wordt gevormd door het onbenut arbeidspotentieel onder GWU'ers met een arbeidsongeschiktheidsuitkering (37 duizend mensen). Dat is 18% van de 207 duizend GWU'ers met een AO-uitkering[10]. Van deze groep zijn de meeste personen semiwerkloos (9%). De omvang van het totale onbenut potentieel is het grootste voor de Wajong (20 duizend mensen).

GWU naar binding met de arbeidsmarkt

Figuur 0.3 geeft een beeld van de absolute aantallen binnen het totale GWU met diverse opsplitsingen[11].

Figuur 0.3 GWU naar binding met de arbeidsmarkt, personen van 15 tot 75 jaar
Aantallen, 2020

Bron: CBS/bewerkt door UWV

De grootste groep zijn werkenden die niet onderbenut zijn (30% van het GWU). Zij werken voltijds of hebben deeltijdwerk maar zonder meer uren te willen werken of daarvoor beschikbaar te zijn. Zij kunnen bijvoorbeeld een (kleine) aanvullende WW-uitkering ontvangen, omdat ze minder verdienen dan 87,5% van het WW-maandloon en op zoek zijn naar een beter betaalde baan (zie de toelichting in box 1.1).
Daarnaast behoorden zoals beschreven in 2020 322 duizend Geregistreerde Werkzoekenden UWV tot het onbenut arbeidspotentieel. Daarvan zijn er 149 duizend werkloos, 122 duizend semiwerkloos en 51 duizend onderbenutte deeltijders. Van het onbenutte arbeidspotentieel binnen het GWU heeft 4 op de 10 zich ingeschreven voor een kansrijk beroep (zie voor toelichting paragraaf 2.6). Dit geldt min of meer hetzelfde voor werklozen, semiwerklozen en onderbenutte deeltijders. Er zijn binnen het GWU 62 duizend werklozen met een kansrijk beroep. Oftewel 5% van het totaalaantal Geregistreerde Werkzoekenden UWV heeft geen betaald werk, is recent op zoek naar werk, is direct beschikbaar en heeft zich ingeschreven voor een kansrijk beroep. Voor hen lijken er gunstige condities te zijn om aan het werk te komen. Zij kunnen echter wel andere belemmeringen hebben, waardoor zij moeilijk aan het werk komen. Zoals niet beschikken over de juiste diploma's, gebrekkige beheersing van de Nederlandse taal of bijvoorbeeld geen bereidheid om in de avonduren te werken. Niet alleen de kansrijkheid van een beroep, het zoekgedrag of de beschikbaarheid bepaalt de kans om werk te vinden. Posities van mensen kunnen veranderen. Bijvoorbeeld door een

[10] Ongeveer een kwart van de mensen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering (WAO, WIA, WAZ, Wajong) behoort tot het GWU. Over het algemeen ontvangen zij een gedeeltelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering, hebben een resterend arbeidsvermogen en krijgen dienstverlening van UWV WERKbedrijf gericht op arbeidsdeelname. De overige driekwart krijgt een volledige arbeidsongeschiktheidsuitkering en behoort niet tot het GWU. Zij worden in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten.
[11] Zie de maatwerktabellen van CBS voor de absolute aantallen en toelichting op de methodiek: Arbeidsparticipatie en afstand tot de arbeidsmarkt, 2020 (cbs.nl).

krappere arbeidsmarkt gaan mensen wél zoeken en zich beschikbaar stellen. En ook ziekte of arbeidsongeschiktheid hoeft niet permanent te zijn: mensen kunnen immers herstellen van de ziekte en zich dan weer beschikbaar stellen voor de arbeidsmarkt.

Kenmerken van het onbenut arbeidspotentieel van het GWU-bestand

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de binding van het GWU met de arbeidsmarkt, naar diverse kenmerken.

- Uit de analyse blijkt dat het percentage onbenut arbeidspotentieel in het GWU-bestand afneemt met het toenemen van de leeftijd. Hoe hoger het percentage, hoe groter het aandeel mensen dat in potentie beschikbaar is en/of gezocht heeft naar (meer) werk. De leeftijdsverschillen bij WW-gerechtigden zijn tamelijk gering. Bij bijstandsgerechtigden zijn de leeftijdsverschillen wel groot in relatie tot het onbenut arbeidspotentieel. Bij jonge bijstandsgerechtigden behoort 1 op de 3 tot het onbenut arbeidspotentieel, bij 55-plussers is dit 1 op de 6. Bij 55-plussers met een arbeidsongeschiktheidsuitkering, die dienstverlening van UWV WERKbedrijf krijgen, behoort 1 op de 10 mensen tot het onbenut arbeidspotentieel (zie paragraaf 2.3).
- Tevens blijkt dat het onbenut arbeidspotentieel in het GWU-bestand samenhangt met het onderwijsniveau. Van de GWU'ers met een laag onderwijsniveau behoort 23% tot het onbenut arbeidspotentieel, met middelbaar niveau is dat 30% en met een hoog onderwijsniveau 35%. Voor de bijstand zijn de verschillen naar onderwijsniveau het grootste. Bij personen zonder uitkering, maar wel een actief cv op werk.nl, zijn de verschillen naar onderwijsniveau het geringste (paragraaf 2.4).
- De binding met de arbeidsmarkt verschilt per beroepsklasse. Van de drie grootste beroepsklassen is bijvoorbeeld het onbenut arbeidspotentieel in het GWU bij de **technische beroepen** relatief beperkt, terwijl de groep zonder werk die aangeeft niet op zoek te zijn naar werk én ook niet op korte termijn te kunnen beginnen juist relatief groot is. Als belangrijkste reden wordt ziekte of arbeidsongeschiktheid opgegeven. Bij de **dienstverlenende beroepen** in het GWU is dit nog sterker het geval. Daarvan is meer dan de helft niet op zoek en niet beschikbaar, vooral wegens ziekte of arbeidsongeschiktheid.
  Bij de groep met een **bedrijfseconomisch of administratief beroep** is het onbenut arbeidspotentieel juist relatief groot, vooral dankzij een groter deel werklozen dan gemiddeld (paragraaf 2.5).
- Als we kijken naar kansrijke beroepen, dan staat 39% van het GWU dat tot het onbenut arbeidspotentieel behoort, geregistreerd met een kansrijk beroep. Van WW'ers die in het GWU tot het onbenut arbeidspotentieel behoren, is het aandeel met een kansrijk beroep 45%, wat groter is dan gemiddeld. Bijstandsgerechtigden die in het GWU tot het onbenut arbeidspotentieel behoren, staan met 33% het minst vaak geregistreerd met een kansrijk beroep. Bij bijstandsgerechtigden is wel vaker het beroep onbekend (zie paragraaf 2.6).
- Aanvullend wordt in paragraaf 2.7 ingegaan op de redenen waarom men niet tot het onbenut arbeidspotentieel behoort voor de GWU'ers zonder werk. Veel GWU'ers zonder werk geven aan in de Enquête beroepsbevolking niet recent naar werk te hebben gezocht én ook niet direct te kunnen beginnen (met name de bijstandsgerechtigden en de AO-gerechtigden), met als reden ziekte of arbeidsongeschiktheid.

De binding met de arbeidsmarkt hangt samen met kenmerken, daardoor varieert ook de omvang van het onbenut arbeidspotentieel naar kenmerken. Het onbenut arbeidspotentieel is dus allesbehalve een homogene groep. Dat is iets om rekening mee te houden bij het ontwikkelen van instrumenten om onbenut arbeidspotentieel inzetbaar te maken.

Mobiliteit van niet-werkenden naar werk

Ten slotte wordt in hoofdstuk 3 gedetailleerd gekeken naar de mobiliteit van verschillende groepen niet-werkenden naar werk. De stromen van niet-werkenden naar werk, waarbij de arbeidspositie wordt vergeleken met de situatie drie maanden eerder, levert de volgende uitkomsten op:

- In 2020 waren er gemiddeld per kwartaal 289 duizend werkenden die drie maanden eerder geen betaald werk hadden. Dat waren er iets minder dan in de periode 2014-2019 (paragraaf 3.2).
- Gemiddeld in de periode 2004-2020 waren bijna 6 op de 10 personen die gingen werken, 3 maanden eerder werkloos of semiwerkloos. De overigen waren drie maanden eerder niet op zoek én daarvoor niet direct beschikbaar.
- Het uitstroompercentage loopt flink uiteen tussen groepen niet-werkenden. Van de werklozen vond 25% in 2020 binnen 3 maanden betaald werk en van de semiwerklozen was dat 18%. De uitstroom naar werk vanuit de overige niet-beroepsbevolking was circa 2%. Wanneer niet-werkenden niet recent hebben gezocht en niet direct beschikbaar zijn, heeft slechts 1 op de 50 mensen 3 maanden later werk. Wanneer niet-werkenden wél beschikbaar zijn en recent hebben gezocht geldt dit voor 1 op de 4 mensen (paragraaf 3.3).
- Van alle werkenden in 2020 die 3 maanden eerder geen baan hadden, was ruim de helft 15 tot 25 jaar. Van deze jongeren wilde bijna de helft niet werken vanwege een opleiding of studie. De 25- tot 45-jarigen startten relatief vaak vanuit (semi)werkloosheid.
- Laagopgeleide starters gaven vaker dan hoger opgeleiden aan 3 maanden eerder niet te willen werken vanwege opleiding of studie. Middelbaar en hoogopgeleiden waren drie maanden eerder juist relatief vaak (semi)werkloos: zij gaven verhoudingsgewijs vaak aan op zoek te zijn naar werk of direct te kunnen beginnen (paragraaf 3.4).
- Gemiddeld was de uitstroom naar werk 7% van alle personen die drie maanden eerder geen werk hadden in 2020. De uitstroom naar werk laat vooral naar leeftijd verschillen zien, variërend van niet-werkende jongeren onder 25 jaar waarvan 3 maanden later 20% aan het werk was tot niet-werkende 45- tot 75-jarigen waarvan 3 maanden later krap 2% aan de slag was (paragraaf 3.4).

1. Geregistreerde werkzoekenden UWV en onbenut arbeidspotentieel

1.1. Inleiding

Er is een ongekend tekort aan personeel. Zowel CBS als UWV rapporteren een recordkrapte op de arbeidsmarkt. Tegelijkertijd geeft het CBS aan dat ruim 1 miljoen mensen behoren tot het onbenut arbeidspotentieel. Daarnaast rapporteert UWV over de Geregistreerde Werkzoekenden UWV (GWU), ook ruim 1 miljoen mensen (2020). Door het combineren van beide bronnen het EBB en GWU, geeft dit rapport meer inzicht in de samenstelling van het onbenut arbeidspotentieel (in 2020).

1.2. Geregistreerde werkzoekenden UWV en koppeling met EBB

UWV hanteert het begrip Geregistreerde Werkzoekenden bij UWV. Tot het GWU behoren: alle mensen met een WW- of bijstandsuitkering, alle mensen met een WIA-, WAO-, WAZ- of Wajong-uitkering die over arbeidsvermogen beschikken en zijn aangemeld bij UWV WERKbedrijf, plus alle overige niet-uitkeringsgerechtigden die een actief cv op werk.nl hebben geplaatst (zie box 1.1). Het GWU biedt inzicht in personen die bij UWV WERKbedrijf geregistreerd staan naar uitkeringspositie.

Het CBS enquêteert met een steekproef personen van 15 jaar en ouder (exclusief de institutionele bevolking). Dat gebeurt met de Enquête beroepsbevolking. Op grond daarvan bepaalt het CBS hoe de bevolking is verdeeld naar de positie op de arbeidsmarkt: het aantal mensen in Nederland dat werkt, werkloos is of niet behoort tot de beroepsbevolking. Daaruit leidt het CBS bovendien af wat de omvang is van het onbenut arbeidspotentieel.

In dit eerste hoofdstuk worden de resultaten gepresenteerd van de koppeling van het GWU-bestand met het bestand van het EBB. Dit geeft inzicht in de mate waarin het GWU tot het onbenut arbeidspotentieel behoort. De gegevens worden gepresenteerd voor de bevolking van 15 tot 75 jaar. Voor deze rapportage zijn geen uitkomsten per arbeidsmarktregio samengesteld. Vanwege de onnauwkeurigheidsmarges op de steekproefgegevens van de EBB hebben jaarcijfers over het onbenut arbeidspotentieel per uitkeringspositie van het GWU voor afzonderlijke arbeidsmarktregio's namelijk een relatief grote onnauwkeurigheidsmarge. Daardoor voldoen deze cijfers veelal niet aan de gebruikelijke publicatierichtlijnen van de EBB.

1.3. Onbenut arbeidspotentieel

In 2020 telde Nederland 13.094 duizend inwoners van 15 tot 75 jaar. Hiervan behoorden 8.951 duizend mensen tot de werkzame beroepsbevolking, 357 duizend tot de werkloze beroepsbevolking en 3.786 duizend mensen maakten geen deel uit van de beroepsbevolking: zij waren niet recent op zoek of niet direct beschikbaar om te werken.
In deze publicatie is een verdere detaillering gehanteerd naar binding met de arbeidsmarkt in de volgende 6 categorieën:

1. **Werkzaam: niet onderbenut.** Personen met betaald werk die niet meer uren willen werken of daarvoor niet beschikbaar zijn.
2. **Werkzaam: onderbenutte deeltijders.** Personen met betaald werk in deeltijd (minder dan 35 uur) die meer uren willen werken en daarvoor direct beschikbaar zijn.
3. **Werkloos.** Personen zonder betaald werk die recent naar werk hebben gezocht én daarvoor direct beschikbaar zijn.
4. **Niet-beroepsbevolking: semiwerkloos.** Personen zonder betaald werk die recent naar werk hebben gezocht maar niet direct beschikbaar zijn óf die niet recent hebben gezocht maar wel direct beschikbaar zijn.
5. **Niet-beroepsbevolking: ziek/arbeidsongeschikt.** Personen zonder betaald werk die niet recent naar werk hebben gezocht, daarvoor niet direct beschikbaar zijn en niet kunnen werken vanwege ziekte of arbeidsongeschiktheid.
6. **Niet-beroepsbevolking: overig.** Personen zonder betaald werk die niet recent naar werk hebben gezocht, daarvoor niet direct beschikbaar zijn en die niet willen of kunnen werken om andere redenen dan ziekte of arbeidsongeschiktheid (bijvoorbeeld vanwege pensioen of hoge leeftijd, opleiding of studie, zorg voor gezin of huishouden). Tot deze groep zijn ook personen gerekend die niet zoeken én niet beschikbaar zijn, maar wel willen werken.

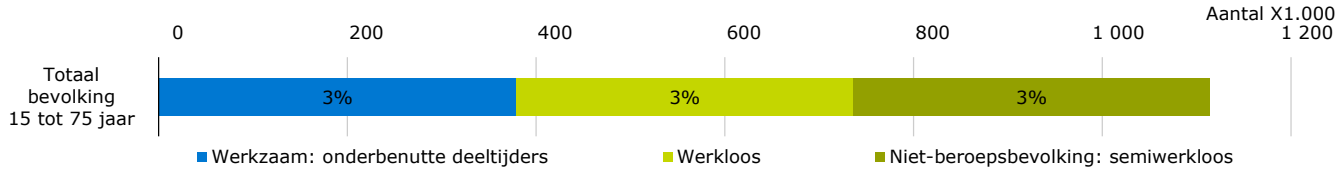
Van deze zes categorieën vormen categorie 2, 3 en 4 samen het **onbenut arbeidspotentieel**. In dit rapport worden deze categorieën kortweg aangeduid met:

- Onderbenutte deeltijders;
- Werklozen;
- Semiwerklozen.

In dit hoofdstuk gaan we in op de aandelen van deze drie categorieën die samen het onbenut arbeidspotentieel vormen. Dit hoofdstuk schetst achtereenvolgens een beeld op hoofdlijnen van het aandeel van het onbenut arbeidspotentieel in de bevolking van 15 tot 75 jaar, het totale GWU en in het GWU per uitkeringspositie.

Figuur 1.1 geeft het onbenut arbeidspotentieel weer van de totale bevolking van 15 tot 75 jaar in 2020. Van de 13.094 duizend mensen van 15 tot 75 jaar, behoren 1.114 duizend tot het onbenut arbeidspotentieel. Dat is bijna 9%. Dat percentage is opgebouwd uit 3% onderbenutte deeltijders, 3% werklozen en 3% semiwerklozen.
De overige 91% van de 15 tot 75-jarigen bestaan uit werkenden die geen onderbenutte deeltijder zijn en niet-werkenden die niet recent naar werk hebben gezocht en ook niet direct beschikbaar zijn. Dit wordt nader uiteengezet in hoofdstuk 2.

Figuur 1.1 Onbenut arbeidspotentieel van de bevolking van 15 tot 75 jaar, 2020

Bron: CBS/bewerkt door UWV

Het CBS brengt het onbenut arbeidspotentieel dus in kaart door niet alleen te kijken naar de 357 duizend mensen die werkloos zijn, maar ook naar de 379 duizend onderbenutte deeltijders en 378 duizend semiwerklozen.

1.3.1. Geregistreerde werkzoekenden UWV

Tot Geregistreerde Werkzoekenden UWV behoren alle mensen met een WW- of bijstandsuitkering, alle mensen met een WIA-, WAO- of Wajong-uitkering die over arbeidsvermogen beschikken en zijn aangemeld bij UWV WERKbedrijf, plus alle overige niet-uitkeringsgerechtigden die een actief cv op werk.nl hebben geplaatst. Onderstaande tekst box geeft een meer uitgebreide beschrijving van het GWU.

Box 1.1. Gekoppeld bestand van Geregistreerde Werkzoekenden UWV en EBB

Het gekoppelde bestand van Geregistreerde werkzoekenden UWV (GWU) met het bestand van de Enquête beroepsbevolking (EBB) bestaat uit de volgende categorieën:

- Alle personen die recht hebben op een **WW-uitkering** vanwege ontslagwerkloosheid. Niet meegeteld worden mensen die recht hebben op WW op grond van faillissement van de werkgever, arbeidsduurverkorting of wegens onwerkbaar weer. Ook werkenden kunnen recht hebben op WW wanneer zij het werken niet volledig hebben hervat en recht hebben op aanvullende WW. Werkende WW'ers die minder dan 87,5% van het WW-maandloon verdienen hebben recht op een aanvullende WW-uitkering. De leeftijdsgrenzen voor recht op WW zijn 15 jaar en de AOW-leeftijd.

- Alle mensen tot de AOW-leeftijd die van de gemeente een **bijstandsuitkering** ontvangen op grond van de Participatiewet. Voor de koppeling met de EBB is uitgegaan van personen die inkomsten uit een algemene bijstands-, IOAW-, of IOAZ-uitkering ontvangen. De bijstand voor zelfstandigen (BBZ) wordt niet meegenomen.

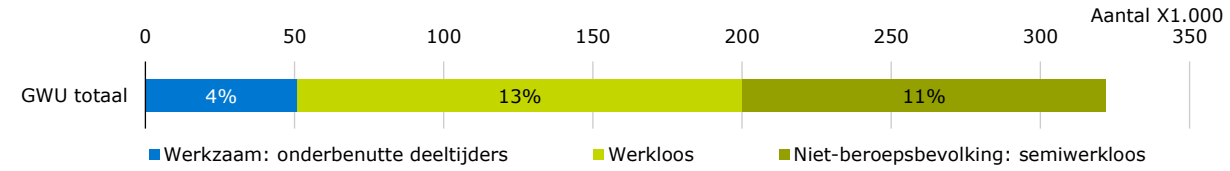
- Mensen met recht op een **WIA-, WAO-, WAZ of Wajong-uitkering (opgeteld Arbeidsongeschiktheids-uitkering) die over arbeidsvermogen beschikken en voor ondersteuning bij arbeidsre-integratie zijn aangemeld bij UWV WERKbedrijf**. Mensen met een WIA-uitkering die over arbeidsvermogen beschikken worden niet overgedragen aan UWV WERKbedrijf wanneer zij een werkgever hebben die eigen risicodrager is. Voor die mensen is de werkgever verantwoordelijk voor ondersteuning bij arbeidsre-integratie.

  Voor de koppeling met de EBB is uitgegaan van personen die inkomsten ontvangen uit een WW-uitkering, bijstandsuitkering en/of een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Bij de koppeling met de EBB wordt uitgegaan van het betalingsconcept. Een persoon heeft in een maand een uitkering, als er recht is op de uitkering op de laatste dag van die maand en er in die maand een uitbetaling is geweest. Dit wordt gemeten in de maand dat de persoon is geënquêteerd voor de Enquête beroepsbevolking.

- Mensen die 'geen uitkering' hebben c.q. zonder uitkering. Zij hebben een actief **cv op werk.nl** en ontvangen geen inkomsten uit een WW-, Bijstands- of Arbeidsongeschiktheidsuitkering. Het merendeel heeft geen uitkering, maar er kunnen uitzonderingen zijn, zoals mensen met een Ziektewetuitkering of mensen met een ANW-uitkering.

Het CBS heeft het bestand van het GWU gekoppeld aan de EBB. Volgens de gekoppelde gegevens telde het GWU in 2020 gemiddeld 1.152 duizend mensen van 15 tot 75 jaar met zeer uiteenlopende rechten op uitkering en dienstverlening. Figuur 1.2 geeft een beeld van het onbenut arbeidspotentieel dat tot het totale GWU behoort.

Figuur 1.2 Onbenut arbeidspotentieel van GWU in 2020

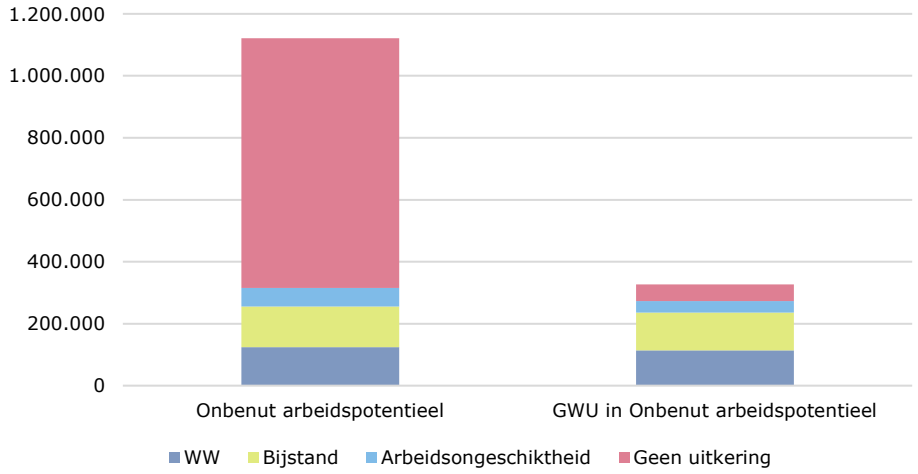
Bron: CBS/bewerkt door UWV

Van de 1.152 duizend GWU'ers behoorden 322 duizend tot het onbenut arbeidspotentieel. Dat is 28% van het GWU: 4% onderbenutte deeltijders, 13% werklozen en 11% semiwerklozen.

1.3.2. Verschil naar uitkering en leeftijd van aandeel onbenut arbeidspotentieel dat geregistreerd werkzoekende UWV is

De verschillen in samenstelling naar soort uitkering van het onbenut arbeidspotentieel in de totale bevolking en in het GWU wordt duidelijk in figuur 1.3: links het totale onbenut arbeidspotentieel en rechts het deel onbenut arbeidspotentieel dat in het GWU staat geregistreerd. Deze figuur maakt duidelijk dat in het GWU vooral het onbenut arbeidspotentieel ontbreekt van mensen die *geen uitkering* hebben. En die vormen het grootste deel van het onbenut arbeidspotentieel. Het onbenut arbeidspotentieel in het GWU bestaat voornamelijk uit mensen met bijstand of WW[12].

Figuur 1.3 Onbenut arbeidspotentieel van de bevolking van 15 tot 75 jaar en van het totale GWU, naar uitkeringspositie
Aantallen, 2020

Bron: CBS/bewerkt door UWV

In 2020 behoren 1.114 duizend mensen tot het onbenut arbeidspotentieel. Daarvan stonden 322 duizend mensen bij UWV geregistreerd als werkzoekend. Dat is 29% *van het totale onbenutte arbeidspotentieel*. Het deel van het onbenutte arbeidspotentieel dat geregistreerd staat als werkzoekende bij UWV verschilt naar uitkeringspositie en naar leeftijd.

Van het onbenut arbeidspotentieel met een WW- of bijstandsuitkering staat praktisch iedereen bij UWV geregistreerd als werkzoekende. Van het onbenut arbeidspotentieel met een arbeidsongeschiktheidsuitkering staat ruim 60% bij UWV geregistreerd als werkzoekende. Van onbenut arbeidspotentieel met Wajong is dat 80%.
Met 806 duizend mensen bestaat het onbenut arbeidspotentieel voor bijna driekwart (72%) uit mensen zonder een WW-, bijstands- of arbeidsongeschiktheidsuitkering. Van deze groep stonden 54 duizend bij UWV geregistreerd als werkzoekende. Dat is 7%. Van de mensen in het onbenut arbeidspotentieel die geen uitkeringsrelatie hebben met UWV of gemeente staat dus maar een klein deel bij UWV geregistreerd als werkzoekende.

Ook naar leeftijd zijn de verschillen groot wat betreft het aandeel van het onbenut arbeidspotentieel dat geregistreerd staat als werkzoekende bij UWV. Van de jongeren tot 23 jaar die tot het onbenut arbeidspotentieel behoren, staat 5% bij UWV geregistreerd als werkzoekende. Van de mensen in de leeftijd van 55 jaar tot de AOW-leeftijd die tot het onbenut arbeidspotentieel behoren, is dat 46%. Boven de AOW-leeftijd staat slechts 2% van het onbenut arbeidspotentieel bij UWV geregistreerd als werkzoekenden. Hier zien we het effect van het wel of niet hebben van een uitkering op de registratie als werkzoekende bij UWV. Jongeren hebben minder vaak recht op een uitkering van de gemeente of UWV. Recht op WW- en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen loopt tot de AOW-leeftijd.

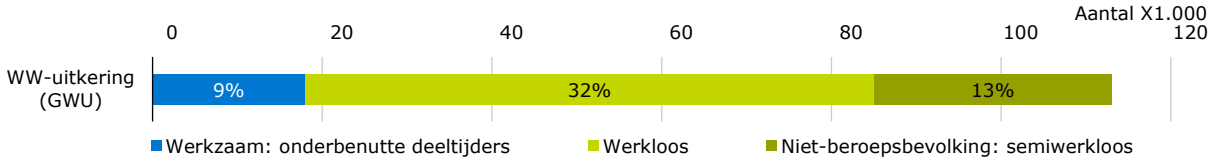
[12] De systematiek en meetmethoden maken dat het onbenut arbeidspotentieel van de bevolking en van het GWU nooit een-op-een precies met elkaar te vergelijken zijn. Zo wordt van de bevolking een persoon meerdere keren ingedeeld wanneer deze meerdere uitkeringen ontvangt. Het aantal dubbelingen is echter beperkt tot een paar duizend.

1.4. Het onbenut arbeidspotentieel naar uitkeringspositie in GWU

1.4.1. Onbenut arbeidspotentieel met WW in GWU in 2020

Van de 209 duizend GWU'ers met WW behoorden 114 duizend tot het onbenut arbeidspotentieel. Daarmee behoort ruim de helft (55%) van het GWU met WW tot het onbenut arbeidspotentieel: 9% onderbenutte deeltijders, 32% werklozen en 13% semiwerklozen.

Figuur 1.4 Onbenut arbeidspotentieel met WW in GWU in 2020

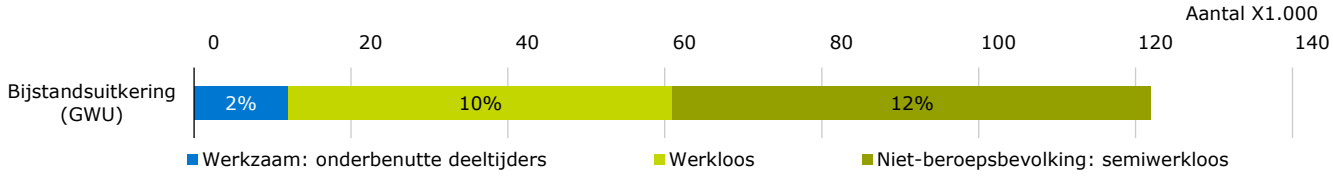

Bron: CBS/bewerkt door UWV

1.4.2. Onbenut arbeidspotentieel met bijstand in GWU in 2020

Van de 491 duizend GWU'ers met bijstand behoorden 122 duizend tot het onbenut arbeidspotentieel. Daarmee behoort een kwart (25%) van het GWU met bijstand tot het onbenut arbeidspotentieel: 2% onderbenutte deeltijders, 10% werklozen en 12% semiwerklozen.
Hoewel het aandeel van het onbenut arbeidspotentieel in het GWU met bijstand (25%) procentueel kleiner is dan in het GWU met WW (55%), is de omvang in absolute zin (122 duizend) zelfs iets groter dan van GWU met WW (114 duizend).

Figuur 1.5 Onbenut arbeidspotentieel met bijstand in GWU

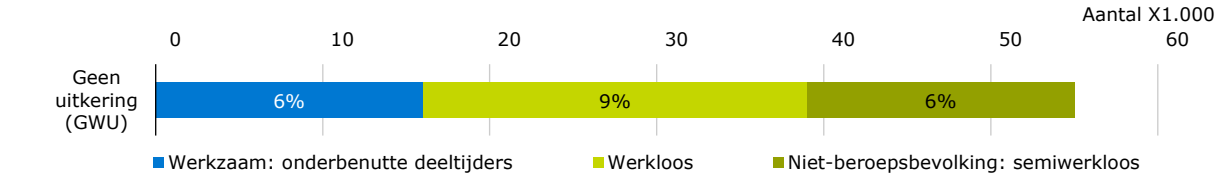
Bron: CBS/bewerkt door UWV

1.4.3. Onbenut arbeidspotentieel zonder uitkering in GWU in 2020

Van de 269 duizend GWU'ers zonder uitkering behoorden 55 duizend tot het onbenut arbeidspotentieel. Dat is 20% van het GWU zonder uitkering: 6% onderbenutte deeltijders, 9% werklozen en 6% semiwerklozen.

Deze GWU'ers zonder uitkering hebben geen WW-, bijstands- of Arbeidsongeschiktheidsuitkering. Deze mensen kunnen wel recht hebben op een andere uitkering, zoals een ANW-uitkering of Ziektewetuitkering.
Een deel van de mensen in het GWU zonder uitkering zullen in de fase verkeren die direct voorafgaat aan of volgt op hun uitkering.

Figuur 1.6 Onbenut arbeidspotentieel zonder uitkering in GWU

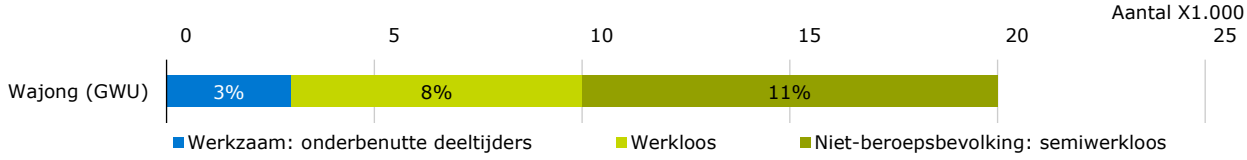

Bron: CBS/bewerkt door UWV

1.4.4. Onbenut arbeidspotentieel van Wajong in GWU in 2020

Van de 89 duizend GWU'ers met Wajong behoorden 20 duizend tot het onbenut arbeidspotentieel. Dat is 22% van het GWU met Wajong: 3% onderbenutte deeltijders, 8% werklozen en 11% semiwerklozen.

Figuur 1.7 Onbenut arbeidspotentieel met Wajong in GWU

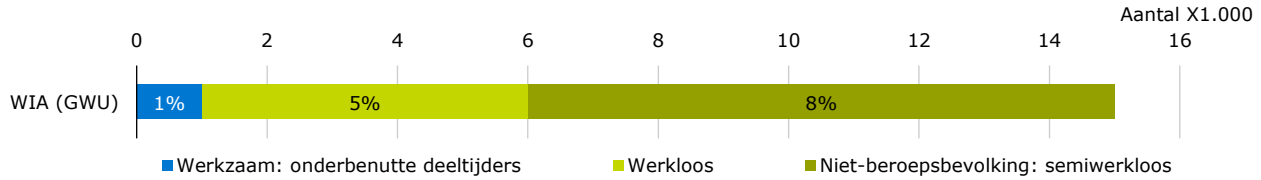

Bron: CBS/bewerkt door UWV

1.4.5. Onbenut arbeidspotentieel van WIA in GWU in 2020

Van de 110 duizend GWU'ers met WIA behoorden 15 duizend tot het onbenut arbeidspotentieel. Dat is 14% van het GWU met WIA: 1% onderbenutte deeltijders, 5% werklozen en 8% semiwerklozen.

Figuur 1.8 Onbenut arbeidspotentieel met WIA in GWU in 2020

Bron: CBS/bewerkt door UWV

Box 1.2. Geregistreerde Werkzoekenden UWV-dashboard

Elke maand publiceert UWV een overzicht van de Geregistreerde Werkzoekenden UWV (GWU). Deze cijfers geven inzicht in de ontwikkeling van het aantal werkzoekenden dat bij UWV geregistreerd staat. Van de personen die tot het GWU behoren kan onder andere ook worden bepaald of ze beschikken over een dienstverband of niet. Maandelijks wordt het GWU-dashboard aangevuld met nieuwe informatie. Er is daarbij sprake van een minimale periode van vertraging van drie tot vier maanden in verband met de bepaling of er sprake is van een dienstverband.

In tegenstelling tot het gekoppelde GWU wordt hierbij het betalingsconcept niet gehanteerd. Dit betekent dat het zogenaamde nuluitkeringen kan bevatten.

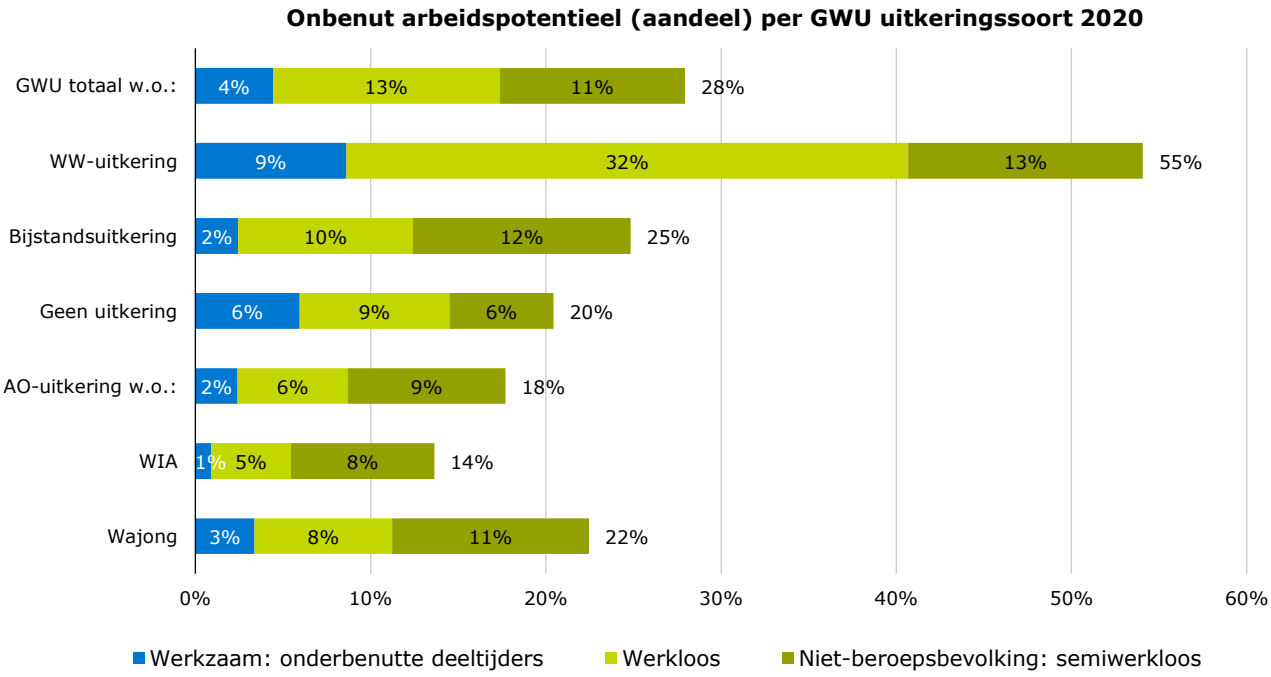
Zie het dashboard Geregistreerde Werkzoekenden bij UWV voor meer informatie.

De cijfers in het GWU-dashboard kunnen worden verbijzonderd naar arbeidsmarktregio, provincie, gemeente, beroepsklasse, ISCO-beroepsniveau en tevens diverse kenmerken waaronder: onderwijsniveau, leeftijd, geslacht en de diverse uitkeringsposities via '*Filter op GWU*'. Hierbij heeft geen koppeling met de EBB plaatsgevonden.

1.4.6. Totaaloverzicht onbenut arbeidspotentieel in het GWU naar uitkeringspositie

Wanneer de percentages in de figuren 1.2 en 1.4 tot en met 1.8 onder elkaar worden gezet dan leidt dat tot figuur 1.9. Iets meer dan een kwart (28%) van de geregistreerde werkzoekenden bij UWV behoort tot het onbenut arbeidspotentieel. Bij mensen met een WW-uitkering is het aandeel het hoogst (55%). Bij mensen met een WIA-uitkering het laagst (14%).

Figuur 1.9 Totaaloverzicht onbenut arbeidspotentieel per uitkeringspositie van het GWU
Procentueel, 2020

Bron: CBS/bewerkt door UWV

1.5. Conclusies onbenut arbeidspotentieel in GWU

- Van het totale onbenutte arbeidspotentieel van de Nederlandse bevolking van 15 tot 75 jaar staat 29% geregistreerd in het GWU.
- Omgekeerd behoort van het totale GWU, 28% tot het onbenut arbeidspotentieel.
- Van het totale onbenutte arbeidspotentieel zijn vooral mensen 'zonder uitkering' en jongeren niet geregistreerd.
- De grootste groep in het onbenut arbeidspotentieel in het GWU wordt met 122 duizend personen gevormd door mensen met een bijstandsuitkering. Daarna volgen de WW'ers met 114 duizend personen.
- Verhoudingsgewijs behoren WW'ers het vaakst tot het onbenut arbeidspotentieel (55%). Bij bijstandsgerechtigden is dit een kwart.
- Een op de drie (32%) WW'ers voldoet aan de werkloosheidsdefinitie die het CBS hanteert:[13] zij hebben geen werk, hebben recent naar werk gezocht en kunnen per direct aan de slag. Bij de andere uitkeringen binnen GWU is dit aandeel nog lager. Van de bijstandsgerechtigden is 10% werkloos. Van de mensen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering die geregistreerd staan bij UWV WERKbedrijf is 6% werkloos.
- Twee derde van de GWU'ers met een actief cv en 'zonder uitkering' werkt. Vermoedelijk verkeert een deel van de mensen in de fase direct vóórdat zij hun werk verliezen of net nadat zij vanuit een uitkering weer aan het werk zijn gegaan. Slechts een klein deel van hen wil meer uren werken en is daarvoor direct beschikbaar.

[13] Om de conjuncturele ontwikkelingen op de arbeidsmarkt in verschillende landen te kunnen vergelijken, wordt door het CBS gebruikgemaakt van de werkloosheidsindicator van de International Labour Organization (ILO). Volgens deze indicator zijn mensen werkloos als ze geen betaald werk hebben, maar daar wel recent naar hebben gezocht en direct beschikbaar zijn. Dit cijfer heeft betrekking op de bevolking van 15 tot 75 jaar (exclusief de institutionele bevolking).

2. Binding met de arbeidsmarkt: GWU nader bekeken

2.1. Inleiding

De binding met de arbeidsmarkt verschilt tussen mensen. De een heeft al werk en de ander zoekt werk. Sommige mensen zonder werk zochten niet recent naar werk en zijn niet direct beschikbaar voor werk, bijvoorbeeld vanwege ziekte of arbeidsongeschiktheid.
In dit hoofdstuk worden 6 groepen onderscheiden:

1. **Werkzaam: niet onderbenut.** Personen met betaald werk die niet meer uren willen werken of daarvoor niet beschikbaar zijn.
2. **Werkzaam: onderbenutte deeltijders.** Personen met betaald werk in deeltijd (minder dan 35 uur) die meer uren willen werken en daarvoor direct beschikbaar zijn[14].
3. **Werkloos.** Personen zonder betaald werk die recent naar werk hebben gezocht én daarvoor direct beschikbaar zijn.
4. **Niet-beroepsbevolking: semiwerkloos.** Personen zonder betaald werk die recent naar werk hebben gezocht maar niet direct beschikbaar zijn óf die niet recent hebben gezocht maar wel direct beschikbaar zijn.
5. **Niet-beroepsbevolking: ziek/arbeidsongeschikt.** Personen zonder betaald werk die vanwege ziekte of arbeidsongeschiktheid niet recent naar werk hebben gezocht en daar ook niet direct beschikbaar voor zijn.
6. **Niet-beroepsbevolking: overig.** Personen zonder betaald werk die, anders dan vanwege ziekte of arbeidsongeschiktheid, niet recent naar werk hebben gezocht en daarvoor niet direct beschikbaar zijn. Bijvoorbeeld vanwege pensioen of hoge leeftijd, opleiding of studie, zorg voor gezin of huishouden.

In paragraaf 2.2 wordt deze indeling in 6 categorieën toegepast voor de Geregistreerde Werkzoekenden UWV. Tot geregistreerd werkzoekenden UWV behoren alle mensen met een WW- of bijstandsuitkering, alle mensen met een WIA-, WAO-, WAZ- of Wajong-uitkering die over arbeidsvermogen beschikken en zijn aangemeld bij UWV WERKbedrijf, plus alle overige niet-uitkeringsgerechtigden die een actief cv op werk.nl hebben geplaatst. In hoeverre verschilt de binding met de arbeidsmarkt tussen deze geregistreerde werkzoekenden en de gehele bevolking van 15 tot 75 jaar?

Voor het GWU wordt vervolgens nagegaan in hoeverre de binding met de arbeidsmarkt verschilt naar individuele kenmerken, zoals leeftijd (paragraaf 2.3) en het onderwijsniveau (paragraaf 2.4). Bovendien wordt bekeken of de geregistreerde beroepsklasse samenhangt met de binding met de arbeidsmarkt (paragraaf 2.5). Vervolgens wordt een onderscheid gemaakt tussen kansrijke en kansarme beroepen (paragraaf 2.6). Tot slot komen nog verschillende redenen aan bod waarom geregistreerde werkzoekenden niet zoeken én niet beschikbaar zijn voor werk (paragraaf 2.7). In paragraaf 2.8 worden de conclusies in dit hoofdstuk op een rijtje gezet.

2.2. Binding met arbeidsmarkt: GWU versus totale bevolking van 15 tot 75 jaar

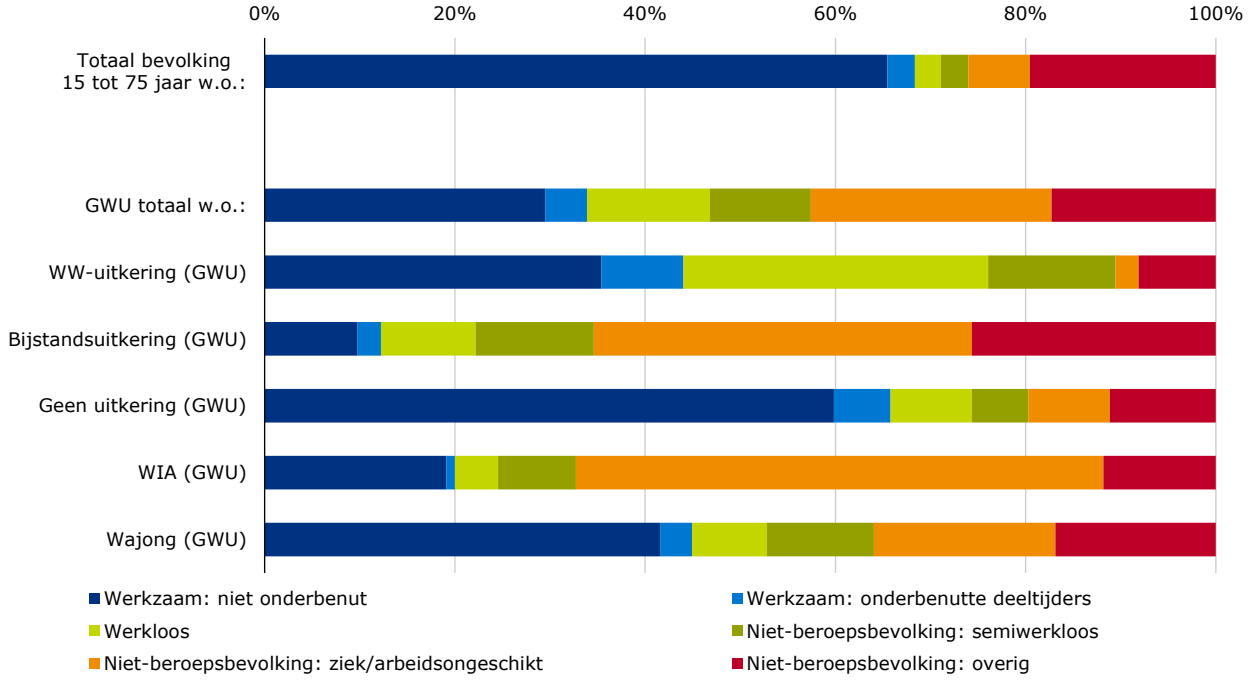
Het grootste deel van de bevolking van 15 tot 75 jaar werkt en is niet onderbenut (65%, in 2020). Een klein deel (3%) werkt in deeltijd, wil meer werken en is daarvoor ook direct beschikbaar (onderbenutte deeltijders). In figuur 2.1 zijn deze categorieën donkerblauw en lichtblauw weergegeven. De werklozen en semiwerklozen zijn lichtgroen en donkergroen weergegeven, net zoals in de figuren hiervoor. Om het hele spectrum van de binding met de arbeidsmarkt te laten zien zijn in oranje en rood ook de aandelen van de bevolking weergegeven die wegens ziekte/arbeidsongeschiktheid of om andere redenen niet werken, niet recent hebben gezocht naar werk en ook niet direct met werk kunnen starten.

Figuur 2.1 toont verder hoe groot de 6 aandelen naar binding met de arbeidsmarkt zijn in de diverse uitkeringsposities van het GWU. Naast het onbenut arbeidspotentieel bestaat het totale GWU uit 30% werkenden die niet onderbenut zijn, 25% niet-werkenden die ziek of arbeidsongeschikt zijn en 17% niet-werkenden om andere redenen. Deze groepen worden niet tot het onbenut potentieel gerekend.
Het GWU met WW bestaat, zoals eerder vermeld, voor ruim de helft (55%) uit onbenut arbeidspotentieel, dat zijn dus onderbenutte deeltijders, werklozen en semiwerklozen. GWU met WW heeft met 55% het grootste aandeel dat tot het onbenut arbeidspotentieel wordt gerekend. Daarnaast bestaat WW in het GWU uit 35% werkenden die niet onderbenut zijn[15], 2% uit niet-werkenden die ziek of arbeidsongeschikt zijn en 8% andere niet-werkenden.
GWU met WIA heeft met 14% het kleinste aandeel dat tot het onbenut arbeidspotentieel wordt gerekend. GWU zonder uitkering heeft het grootste aandeel werkenden dat niet onderbenut is, terwijl GWU met bijstand het grootste aandeel

[14] Op grond van Europese Richtlijn 2019/1152 betreffende transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden in de Europese Unie moeten de lidstaten op 1 augustus 2022 wetgeving implementeren op grond waarvan een werkgever een werknemer niet langer mag verbieden om buiten het werkrooster werkzaamheden te verrichten voor een andere werkgever. Lidstaten hebben de mogelijkheid hierop een uitzondering te maken ingeval de werkgever een objectieve rechtvaardigingsgrond heeft. Het belemmeringsverbod nevenarbeid wordt op 1 augustus 2022 in Nederland geïmplementeerd (art. 7:653a BW).
[15] WW-inkomstenverrekening is hier veelal van toepassing.

zonder werk heeft dat niet op zoek is naar werk en ook niet direct kan beginnen. Zie in de bijlage tabel I-1 voor de absolute aantallen en tabel I-2 voor de percentages, van figuur 2.1.

Figuur 2.1 Binding met de arbeidsmarkt van de bevolking van 15 tot 75 jaar en van GWU'ers
Totaal en per uitkeringspositie, procentueel, 2020

Bron: CBS/bewerkt door UWV

2.3. Binding met de arbeidsmarkt: GWU naar leeftijd

De breedte van de leeftijdsklassen van het onbenut arbeidspotentieel in het GWU lopen sterk uiteen in absolute aantallen. Jongeren (15 tot 27 jaar) maken met 13% (42.000 personen) een relatief klein deel uit van het totale onbenut arbeidspotentieel dat tot het GWU behoort. Ter vergelijking, zij hebben in 2020 een aandeel van 38% (419.000) in het totale onbenut arbeidspotentieel van de Nederlands bevolking van 15 tot 75 jaar. 90% is dus niet geregistreerd werkzoekende. Voor jongeren tot 23 jaar is dit percentage nog hoger (95%). Dat verschil komt vooral doordat het merendeel van de jongeren in het onbenut arbeidspotentieel geen uitkering heeft, terwijl in het GWU vooral mensen met een uitkering zitten. Registratie van een uitkering of een cv op werk.nl is een voorwaarde om tot het GWU te worden gerekend. Omdat veel jongeren geen of maar relatief kort recht op een uitkering hebben, zitten zij minder (lang) in het GWU dan oudere leeftijdsgroepen. De groep van 27 tot 55-jarigen is met 63% (203.000) de grootste leeftijdscategorie binnen het onbenut arbeidspotentieel van het GWU, gevolgd door de groep 55 tot 75-jarigen met 24% (76.000).

Binnen het GWU verschilt vervolgens per leeftijd (en per uitkeringspositie) het deel dat tot het onbenut arbeidspotentieel hoort. In tabel 2.1 staat per leeftijdscategorie en per uitkeringspositie in het GWU het onbenut arbeidspotentieel weergegeven. Over het algemeen neemt het onbenut arbeidspotentieel af met het toenemen van de leeftijd. Het onbenut arbeidspotentieel van het totale GWU is procentueel het grootste voor jongeren. Van de 15 tot 27-jarigen in het GWU behoort 33% tot het onbenut arbeidspotentieel. Met het toenemen van de leeftijd neemt dit aandeel af tot 23%. Opvallend is dat de leeftijdsverschillen bij WW-gerechtigden tamelijk gering zijn. Bij bijstandsgerechtigden zijn de leeftijdsverschillen wel groot. Bij jonge bijstandsgerechtigden behoort 1 op de 3 tot het onbenut arbeidsmarktpotentieel, bij 55-plusssers is dit 1 op de 6.
Bij 55-plussers met een arbeidsongeschiktheidsuitkering, die dienstverlening van UWV WERKbedrijf krijgen, behoort slechts 1 op de 10 mensen tot het onbenut arbeidspotentieel.

Tabel 2.1. Onbenut arbeidspotentieel per leeftijdscategorie, per GWU-uitkeringspositie[16]

	15 tot 27 jaar	27 tot 55 jaar	55 tot 75 jaar	Totaal
GWU totaal w.o.:	**33%**	**29%**	**23%**	**28%**
WW-uitkering	56%	56%	52%	**55%**
Bijstandsuitkering	33%	28%	17%	**25%**
Arbeidsongeschiktheidsuitkering (AO)	24%	20%	10%	**18%**
Geen uitkering	29%	18%	19%	**20%**

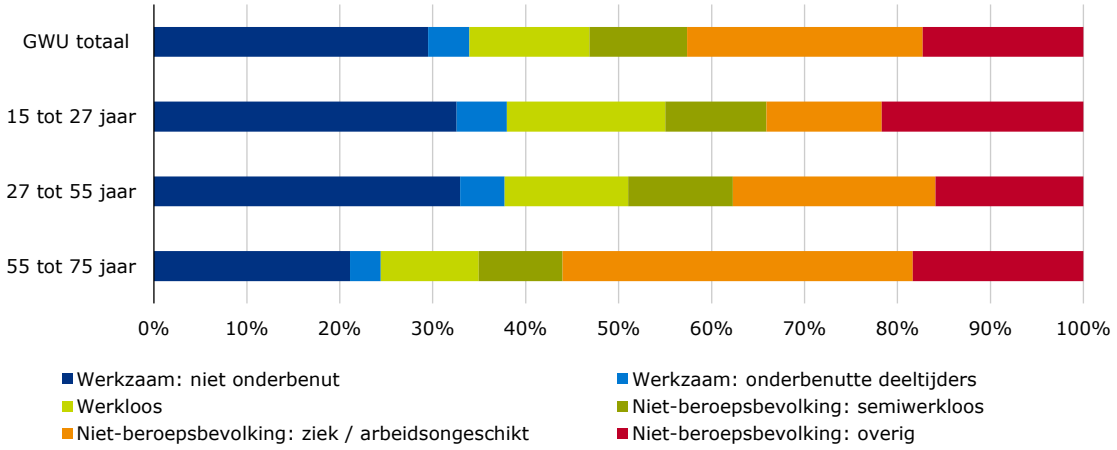
[16] Meer informatie zie de maatwerktabellen: Arbeidsparticipatie en de afstand tot de arbeidsmarkt in Nederland, 2020 (CBS, september 2021).

Bron: CBS/bewerkt door UWV

Figuur 2.2 geeft de verdeling van de binding met de arbeidsmarkt van GWU'ers naar de diverse leeftijdscategorieën weer. Het aandeel van mensen dat niet werkt in verband met ziekte of arbeidsongeschiktheid neemt substantieel toe naarmate de leeftijd oploopt. Zo geeft in 2020 van de GWU'ers

- die 55-plusser zijn, ruim een derde aan niet recent naar werk te hebben gezocht én ook niet direct te kunnen beginnen, met als reden ziek of arbeidsongeschikt,
- van de 27 tot 55-jarigen geeft 22% dit aan en
- van de 15 tot 27-jarigen geeft 13% deze reden aan.

Figuur 2.2 Binding met de arbeidsmarkt van GWU'ers naar leeftijdscategorieën
Totaal en per leeftijdscategorie, procentueel, 2020

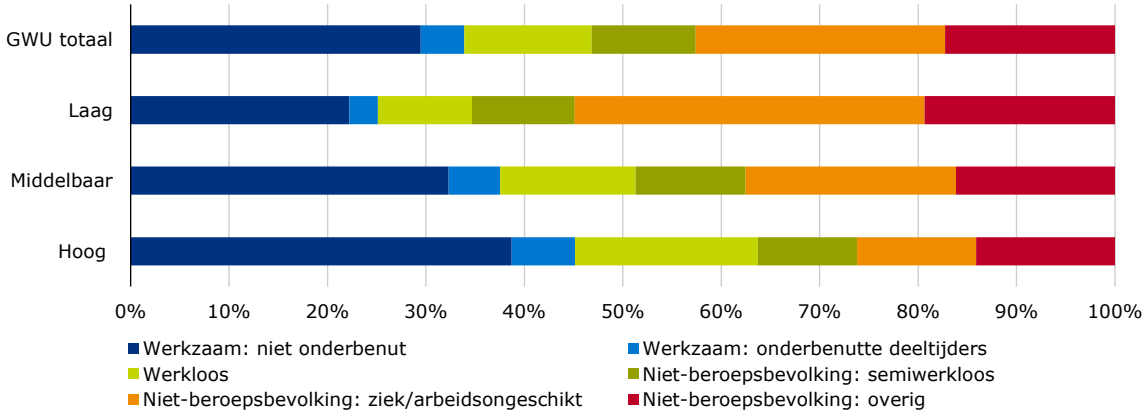

Bron: CBS/bewerkt door UWV

2.4. Binding met de arbeidsmarkt: GWU naar onderwijsniveau

Het onderwijsniveau kan de kansen beïnvloeden om aan de slag te komen. Voor de meeste beroepen is minimaal een mbo-2 diploma nodig. Figuur 2.3 geeft de relatie weer tussen het hoogst behaalde onderwijsniveau en de binding met de arbeidsmarkt voor het totale GWU. Dit is daarnaast onderverdeeld in 3 onderwijsniveaus: laag, middelbaar en hoog[17].

Figuur 2.3 Binding met de arbeidsmarkt van GWU'ers, naar hoogst behaald onderwijsniveau
Totaal en per onderwijsniveau, procentueel, 2020

Bron: CBS/bewerkt door UWV

- Het aandeel onbenut arbeidspotentieel in GWU stijgt met een toenemend onderwijsniveau. Hoe hoger het percentage onbenut arbeidspotentieel, hoe groter het aandeel mensen dat in potentie beschikbaar is en/of gezocht heeft naar (meer) werk. Van de GWU'ers met een laag onderwijsniveau behoort 23% tot het onbenut arbeidspotentieel, met een middelbaar niveau 30% en met een hoog onderwijsniveau 35% (zie bijlage I tabel I.3).
- De wens voor de onderbenutte deeltijdwerkers om meer uren te werken is relatief het grootste onder de personen met een hoog onderwijsniveau (6%) en neemt af tot 3% voor mensen met een laag onderwijsniveau.

[17] Laag: Dit omvat onderwijs op het niveau van basisonderwijs, het vmbo, de eerste 3 leerjaren van havo/vwo of de assistentenopleiding (mbo-1). Middelbaar: Dit omvat de bovenbouw van havo/vwo, de basisberoepsopleiding (mbo-2), de vakopleiding (mbo-3) en de middenkader- en specialistenopleidingen (mbo-4). Hoog: Dit omvat onderwijs op het niveau van hbo of wo. De groep met een 'onbekend' onderwijsniveau is een relatief kleine categorie en wordt daarom niet in de figuur weergegeven.

- Het aandeel van de personen die niet werken wegens ziekte of arbeidsongeschiktheid neemt af met het toenemen van het onderwijsniveau in het GWU. Voor de groep met laag onderwijsniveau is dit 36%, gevolgd door middelbaar onderwijsniveau 21% en daarna hoog onderwijsniveau 12%.
- De groep met een laag onderwijsniveau is in *absolute* aantallen de grootste groep in het totale GWU met bijna 40%, daarna middelbaar onderwijsniveau met 36% gevolgd door hoog onderwijsniveau met 22% (zie bijlage I tabel I.4).

2.4.1. Onderwijsniveau naar uitkeringspositie in het GWU

Binnen het GWU verschilt het beeld van de binding met de arbeidsmarkt per onderwijsniveau, niet alleen voor het GWU als geheel maar ook per uitkeringspositie. Voor de bijstand zijn de verschillen naar onderwijsniveau het grootste. Daarom wordt de bijstand apart weergegeven in tabel 2.2. Daarna volgt een toelichting op de andere uitkeringsposities (WW, Arbeidsongeschiktheid en Geen uitkering). In tabel I.4 van bijlage I staat de verdeling naar onderwijsniveau per uitkeringspositie in het GWU.

Tabel 2.2 Bijstand en % onbenut arbeidspotentieel naar onderwijsniveau, 2020[18]

Onderwijsniveau	Onderbenutte deeltijders	Werkloos	Semiwerklozen	Totaal onbenut arbeidspotentieel
Laag	2%	8%	12%	21%
Middelbaar	3%	12%	14%	28%
Hoog	5%	17%	14%	36%
Onbekend	-	5%	9%	14%
Totaal bijstand (GWU)	2%	10%	12%	25%

Bron: CBS/bewerkt door UWV

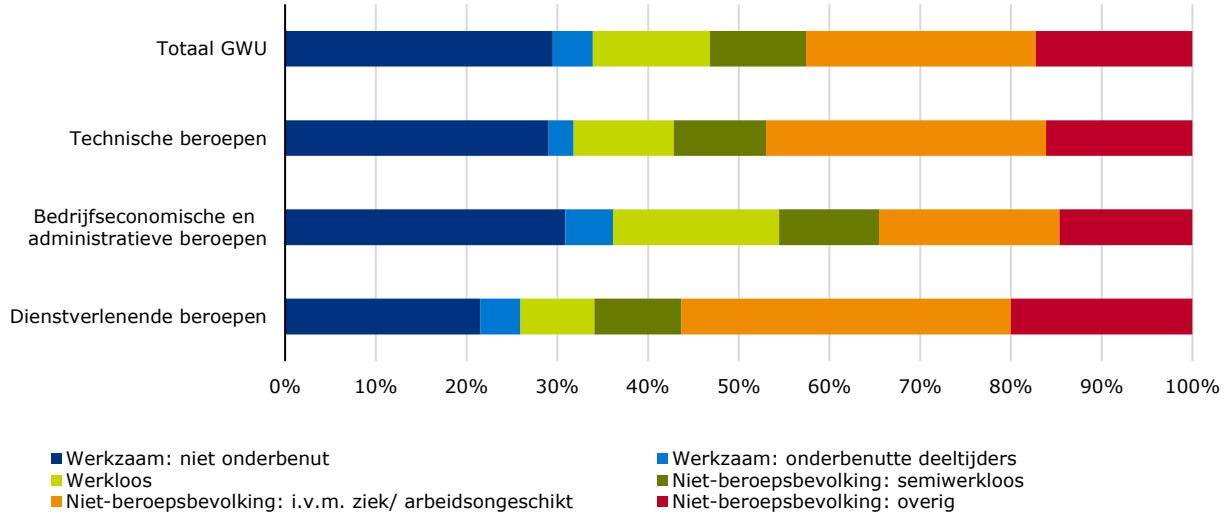
- Bijstand:
  - Van de bijstandsgerechtigden in GWU met een laag onderwijsniveau behoort ruim 1 op de 5 tot het onbenut arbeidspotentieel. Daarvan zijn de meeste personen semiwerkloos. De helft van de bijstandsgerechtigden heeft een laag onderwijsniveau.
  - Van de middelbaar opgeleiden in de bijstand, behoort 28% tot het onbenut arbeidspotentieel.
  - Van de bijstandsgerechtigden met een hoog onderwijsniveau behoort 36% tot het onbenut arbeidspotentieel.
  - Voor personen met een bijstandsuitkering (GWU) is voor 22.000 personen het onderwijsniveau onbekend.
- WW-uitkeringen:
  - Het aandeel onbenut arbeidspotentieel verschilt bij WW-gerechtigden veel minder sterk naar onderwijsniveau dan bij bijstandsgerechtigden. Mogelijk heeft dit te maken met het feit dat zij veelal recente werkervaring hebben en daarmee een kleinere afstand tot de arbeidsmarkt.
  - In tegenstelling tot de bijstand is bij de WW de groep met een middelbaar onderwijsniveau het grootste met een aandeel van 40% (zie bijlage I.4).
- Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen:
  - Het onbenut arbeidspotentieel voor personen met een AO-uitkering loopt niet heel duidelijk uiteen voor de diverse onderwijsniveaus met percentages tussen de 17 en 20%.
- Geen-uitkering:
  - Er zijn geen grote verschillen tussen de onderwijsniveaus binnen deze groep. Het onbenut arbeidspotentieel is procentueel over de 3 onderwijsniveaus nagenoeg gelijk.

2.5. Binding met de arbeidsmarkt: GWU naar beroepsklasse

Het GWU kan worden verdeeld naar 13 beroepsklassen. Die beroepsklassen laten een verschillend beeld zien wat betreft de binding met de arbeidsmarkt. Figuur 2.4 laat dit zien voor de drie grootste beroepsklassen. In bijlage I staat tabel I.5 met de gegevens van alle beroepsklassen. Interessant is de verdeling tussen het onbenut arbeidspotentieel (van onderbenutte deeltijders, werklozen en semiwerklozen) in het GWU en de groep die aangeeft niet te kunnen werken vanwege ziekte/arbeidsongeschiktheid of om een andere reden. Onbenut arbeidspotentieel is doorgaans sneller inzetbaar, terwijl bij ziekte/arbeidsongeschiktheid de mogelijkheden voor herstel en re-integratie voorop staan.

[18] De verschillen hebben te maken met afrondingen.

Figuur 2.4 Binding met de arbeidsmarkt van GWU'ers naar beroepsklasse, top 3 van beroepsklassen
Totaal GWU en per beroepsklasse, procentueel, 2020

Bron: CBS/bewerkt door UWV

- Van het GWU staat 45% geregistreerd met een beroep dat behoort tot een van de drie grootste beroepsklassen: technische beroepen, bedrijfseconomische & administratieve beroepen en dienstverlenende beroepen. De groep overig/onbekend is met een aandeel van 14% ook groot. Met elk 1% zijn de ICT-beroepen en de creatieve & taalkundige beroepen de kleinste beroepsklassen.
- Van de drie grootste beroepsklassen valt bij de **technische beroepen** op dat het onbenut arbeidspotentieel in het GWU relatief beperkt is met 24% ten opzichte van het gemiddelde van 28%. Mogelijke verklaring is dat de arbeidsmarkt voor technische beroepen in 2020 krap was en personen met een technisch beroep daardoor relatief snel aan de slag konden, t.o.v. bijvoorbeeld de personen met een bedrijfseconomisch en administratief beroep waarvoor een gemiddelde arbeidsmarkt spanning was in 2020.
  Groter dan gemiddeld is daarentegen de groep mensen die aangeeft niet te werken, niet recent naar werk te hebben gezocht en ook niet direct voor werk beschikbaar te zijn. Als belangrijkste reden wordt ziekte of arbeidsongeschiktheid opgegeven.
- Bij de **bedrijfseconomische en administratieve beroepen** zie je bijna het tegenovergestelde. Hier is het onbenut arbeidspotentieel in het GWU relatief groot met 35%, vooral dankzij een groter deel werklozen dan gemiddeld (18%). Kleiner dan gemiddeld is de groep die vanwege ziekte/arbeidsongeschiktheid of om andere redenen niet werkt, niet recent naar werk heeft gezocht en ook niet direct beschikbaar is voor werk.
- Bij de **dienstverlenende beroepen** is het beeld nog weer anders. Daar is vooral het deel dat werkt opvallend klein. Ook het aandeel onbenut arbeidspotentieel in het GWU is kleiner dan gemiddeld (22%). Daar staat tegenover dat meer dan de helft niet werkt, niet recent gezocht heeft naar werk en ook niet direct beschikbaar is voor werk, vooral wegens ziekte of arbeidsongeschiktheid.
- Naast de technische beroepen en de dienstverlenende beroepen is in het GWU ook bij de transport & logistiek beroepen en in de agrarische beroepen sprake van een groter dan gemiddeld aandeel mensen dat aangeeft vanwege ziekte/arbeidsongeschiktheid niet te werken, niet recent naar werk te hebben gezocht en niet direct beschikbaar te zijn voor werk.
- Een opvallend positief afwijkende groep in het GWU is de beroepsklasse **managers**. Van die groep is bijna de helft aan het werk, terwijl de rest voor het grootste deel tot het onbenut arbeidspotentieel behoort. Bij het relatief kleine deel dat niet werkt, niet recent heeft gezocht naar werk en ook niet direct voor werk beschikbaar is, wordt ziekte of arbeidsongeschiktheid relatief weinig als reden genoemd.

2.6. Binding met de arbeidsmarkt: GWU naar kansrijkheid van het beroep

UWV publiceert overzichten van kansrijke en minst kansrijke beroepen voor werkzoekenden. Van veel mensen in het GWU en EBB is een beroep (of beroepscategorie) bekend. Door die informatie te koppelen ontstaat een beeld van de omvang van de groepen in het GWU die met een meer of minder kansrijk beroep staan geregistreerd. Van die groepen laat figuur 2.5 de binding met de arbeidsmarkt zien. De verwachting is dat mensen met een kansrijker beroep relatief vaker al werkzaam zijn en minder vaak werkloos of semiwerkloos zijn.

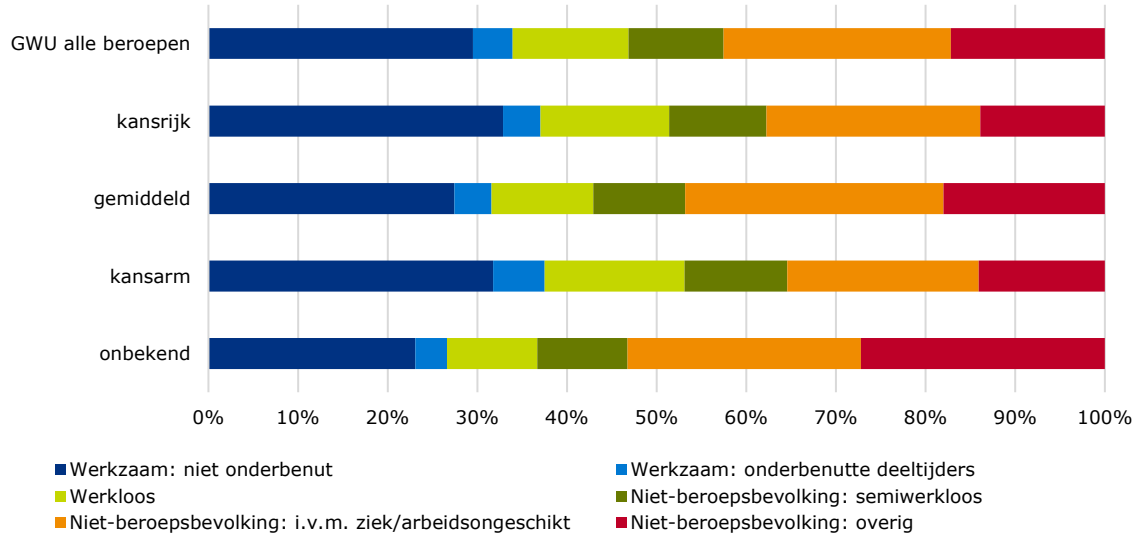
Box 2.1. Kansrijkheid van beroepen is een variabele in ontwikkeling

Voor een indeling van (groepen) beroepen naar kansrijkheid is uitgegaan van de lijsten kansrijke en minst kansrijke (of kansarme) beroepen van UWV medio 2021.

Voor de meest recente indelingen zie Kansen op de arbeidsmarkt (werk.nl)

Beroepen die niet op een van deze twee lijsten voorkomen krijgen als kansrijkheid gemiddeld of onbekend. Gemiddeld als ze in de methodiek van de kansrijke beroepen wel een score hebben, onbekend als de aantallen in die methodiek te klein zijn om een score te bepalen. Om de resulterende lijst te kunnen koppelen aan de EBB-gegevens moet de beroepenindeling van de lijst worden omgezet naar de beroepenindeling in het EBB. Die twee indelingen sluiten niet precies op elkaar aan. Een deel van de detaillering en nuancering uit de lijsten kansrijke en minst kansrijke beroepen gaat daarbij verloren. De methodiek is nog in ontwikkeling en het gaat in deze rapportage derhalve om voorlopige resultaten.

Figuur 2.5 GWU naar kansrijkheid van beroepen en binding met de arbeidsmarkt
Totaal en per kansrijkheid van beroepen, procentueel, 2020

Bron: CBS/bewerkt door UWV

- De aandelen werkenden - die niet onderbenut zijn - lopen niet heel veel uiteen tussen de groepen met kansrijke, kansarme of gemiddeld kansrijke beroepen, evenmin als de aandelen onbenut arbeidspotentieel (onderbenutte deeltijders + werkloos + semiwerkloos).
- Groter zijn de verschillen in aandelen niet-werkenden vanwege ziekte/arbeidsongeschiktheid. In de groep met gemiddelde kansrijkheid van beroepen behoort bijna 30% tot de niet-beroepsbevolking vanwege ziekte/ arbeidsongeschiktheid, tegen 25% bij de groep met kansrijke beroepen en circa 20% in de groep met dei geregistreerd staat met kansarme beroepen.

Van het GWU dat in 2020 tot het onbenut arbeidspotentieel behoort staat 39% geregistreerd met een kansrijk beroep. Daarmee is dit ook meteen de grootste groep in de samenstelling naar kansrijkheid van beroepen. Gevolgd door de groep met gemiddeld kansrijke beroepen (29%). Van het GWU dat tot het onbenut arbeidspotentieel behoort, staat 20% ingeschreven met een kansarm beroep. Van 12% is de kansrijkheid van het beroep onbekend, hetgeen vooral voorkomt bij bijstandsgerechtigden en mensen zonder uitkering (zie tabel 2.3).

Tabel 2.3 GWU in onbenut arbeidspotentieel, per uitkeringspositie naar kansrijkheid van beroepen, 2020

Uitkeringspositie	kansrijk	gemiddeld	kansarm	onbekend	Totaal
GWU in onbenut arbeidspotentieel	**39%**	**29%**	**20%**	**12%**	**100%**
WW-uitkering	45%	25%	25%	5%	100%
Bijstandsuitkering	33%	34%	16%	17%	100%
Arbeidsongeschiktheidsuitkering (AO)	41%	32%	16%	8%	100%
Geen uitkering	41%	24%	19%	17%	100%

Bron: CBS/bewerkt door UWV

Per uitkeringspositie verschilt de samenstelling naar kansrijkheid van het beroep nogal, zoals tabel 2.3 laat zien.

- Van het GWU dat tot het onbenut arbeidspotentieel behoort staat bij de WW'ers 45% geregistreerd met een kansrijk beroep. Dat aandeel ligt duidelijk hoger dan gemiddeld en ook hoger dan bij de drie andere uitkeringsposities.
- Het aandeel kansrijke beroepen is met 33% het kleinst onder GWU'ers in het onbenut arbeidspotentieel met een bijstandsuitkering. Bij bijstandsgerechtigden is overigens het aandeel met kansarm ook lager. Opletpunt is het hogere aandeel beroep onbekend hierbij, dat de vergelijking tussen de uitkeringsposities bemoeilijkt.

- De procentuele verdeling in tabel 2.3 betreft het GWU dat tot *het onbenut arbeidspotentieel* behoort. De verdeling ziet er voor het *totale* GWU ongeveer hetzelfde uit. De percentages verschillen hooguit plus of min een paar procentpunten, vaak minder. Zo staat in de tabel 39% van het GWU in het onbenut arbeidspotentieel geregistreerd met een kansrijk beroep. In het totale GWU is dat 37%. Andere factoren dan de kansrijkheid van het geregistreerde beroep zijn bepalender voor verschillen in de binding met de arbeidsmarkt tussen het GWU als geheel en het deel van het GWU dat in het onbenut arbeidspotentieel zit.

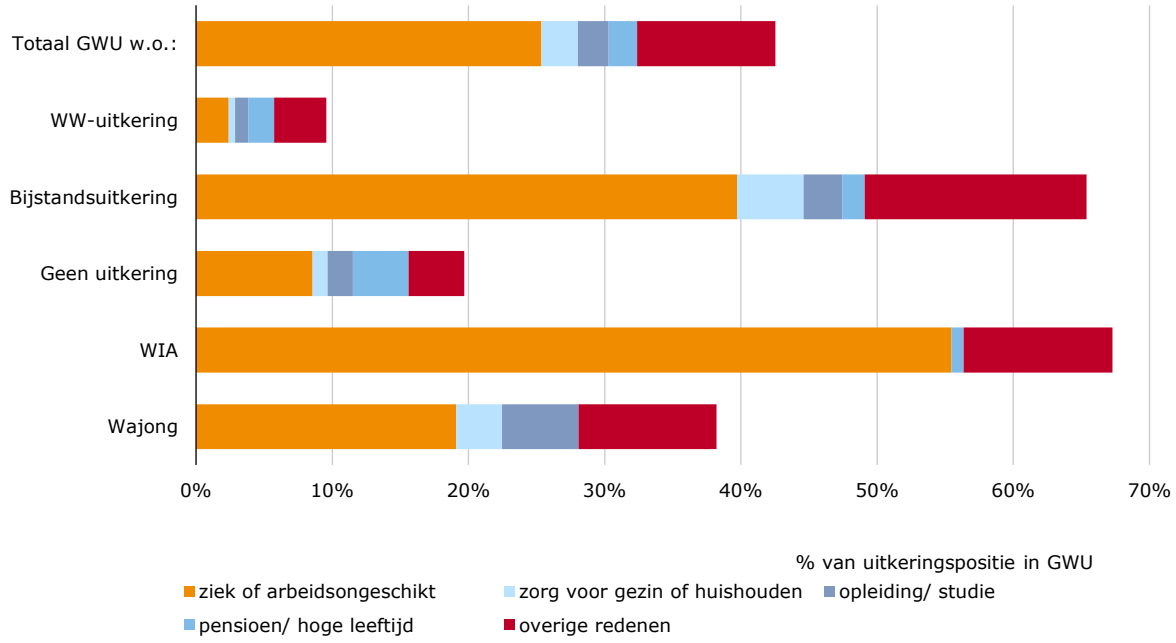
2.7. Binding met de arbeidsmarkt: redenen niet op zoek én niet beschikbaar

In het begin van paragraaf 1.2 staan de zes groepen benoemd waar deze publicatie zich op richt. Groep 5 en 6 zijn de mensen zonder werk die in de Enquête beroepsbevolking aangeven dat ze niet recent naar werk hebben gezocht én ook niet direct kunnen beginnen. Zij geven daar uiteenlopende redenen voor die worden ingedeeld in:

- Zorg gezin/huishouden;
- Opleiding/studie;
- Pensioen/hoge leeftijd;
- Ziekte/arbeidsongeschiktheid en
- Andere redenen[19].

In figuur 2.6 is de verdeling van de categorie 'niet gezocht en niet beschikbaar' en de onderliggende redenen weergegeven voor het GWU zonder werk, als totaal en per uitkeringspositie.

Figuur 2.6 Uitsplitsing naar reden van GWU'ers zonder werk die aangeven dat ze niet recent zochten naar werk én niet direct beschikbaar zijn voor werk. *Procentueel, 2020*

Bron: CBS/bewerkt door UWV

- Naast de werkenden, de werklozen en de semiwerklozen, waren er in 2020 491.000 personen (43%)[20] in het totale GWU die om uiteenlopende redenen niet zochten naar werk en niet direct beschikbaar waren. De belangrijkste redenen die mensen aangaven waarom ze niet willen of kunnen werken waren ziekte of arbeidsongeschiktheid (25%). Daarnaast: zorg voor gezin of huishouden (3%), opleiding of studie (2%), pensioen/hoge leeftijd (2%) of andere redenen (10%).
- Gekeken naar leeftijd valt onder andere op dat onder jongeren naast ziekte of arbeidsongeschiktheid (13%), opleiding of studie de meest voorkomende reden (9%) is om niet te zoeken naar werk én niet beschikbaar te zijn. Ziekte of arbeidsongeschiktheid is in de leeftijdsklassen 55 tot AOW-leeftijd de belangrijkste reden (38%), zoals aangegeven in paragraaf 2.3.

[19] Deze categorie omvat zowel mensen die willen werken, niet gezocht en niet beschikbaar zijn als ook mensen die niet willen of kunnen werken om andere dan bovengenoemde redenen.
[20] Zie ook figuur 2.1

- Bij de personen met een WW-uitkering geeft 9% aan niet naar werk te hebben gezocht en ook niet direct beschikbaar te zijn. Dit is relatief laag in vergelijking met de andere uitkeringsposities in het GWU. De redenen hiervoor zijn, zoals in de figuur weergegeven, ziek of arbeidsongeschikt (2%), opleiding/studie (1%), pensioen/ hoge leeftijd (2%) en overige redenen (4%).
- Van de bijstandsgerechtigden in het GWU geeft 2 op de 3, aan niet gezocht te hebben en niet beschikbaar te zijn. Het grootste deel (40%) betreft personen die als reden ziekte of arbeidsongeschiktheid aangeven. Daarnaast geven mensen aan niet beschikbaar te zijn en niet gezocht te hebben vanwege zorg voor gezin of huishoudelijke taken (5%), opleiding of studie (3%), pensioen of hoge leeftijd (2%) of een andere reden (16%).
- 20% van de personen uit het GWU 'zonder uitkering' met een cv op werk.nl geeft aan niet gezocht te hebben én niet beschikbaar te zijn. Ziekte of arbeidsongeschiktheid is de meest voorkomende reden hiervoor.
- WIA: ziekte of arbeidsongeschiktheid is een veel voorkomende reden die personen aangeven in deze uitkeringspositie om niet te zoeken naar werk én niet beschikbaar te zijn: meer dan 5 op de 10. Dit betreft mensen met een WIA-uitkering die over resterend arbeidsvermogen beschikken en voor ondersteuning bij arbeidsre-integratie zijn aangemeld bij UWV WERKbedrijf Opvallend is het (nagenoeg) ontbreken van de categorie opleiding/studie. Een belangrijk instrument om toegang te verkrijgen tot de arbeidsmarkt.
- Wajong: 36% behoort tot de categorie 'niet gezocht én niet beschikbaar'. Bijna 1 op de 5 vanwege ziekte of arbeidsongeschiktheid. De reden opleiding en studie komt voor deze uitkeringspositie binnen het GWU naar verhouding vaker voor.

2.8. Conclusies binding met de arbeidsmarkt

De binding met de arbeidsmarkt hangt samen met kenmerken zoals leeftijd, onderwijsniveau, uitkeringspositie en het geregistreerde beroep. Daardoor varieert ook de omvang en de samenstelling van het onbenut arbeidspotentieel naar kenmerken. Het onbenut arbeidspotentieel is dus allesbehalve een homogene groep. Dat is iets om rekening mee te houden bij het ontwikkelen en gebruiken van instrumenten om onbenut arbeidspotentieel te vinden en inzetbaar te maken.

- Met het toenemen van de leeftijd neemt het onbenut arbeidspotentieel binnen het GWU af voor de diverse uitkeringsposities. Met de leeftijd neemt het aandeel dat aangeeft niet te kunnen werken door ziekte/arbeidsongeschiktheid toe.
- Het onbenut arbeidspotentieel in het GWU hangt samen met het onderwijsniveau. Met het toenemen van het onderwijsniveau stijgt het onbenut arbeidspotentieel, met uitzondering van AO-uitkeringen. Voor de bijstand zijn de verschillen naar onderwijsniveau het grootst, voor personen zonder uitkering zijn deze het geringste. De groepen verschillen in absolute aantallen van omvang, afhankelijk van de uitkeringspositie. Zo is voor de bijstand de groep met een laag onderwijsniveau het grootste en is voor de WW in het GWU de groep met een middelbaar onderwijsniveau het grootste.
- Van het GWU valt 45% onder de drie grootste beroepsklassen: technische beroepen, bedrijfseconomische & administratieve beroepen en dienstverlenende beroepen.
- De binding met de arbeidsmarkt verschilt per beroepsklasse. Van de drie grootste beroepsklassen is bijvoorbeeld het onbenut arbeidspotentieel in het GWU bij de technische beroepen relatief beperkt, terwijl de groep zonder werk die aangeeft niet op zoek te zijn naar werk én ook niet op korte termijn te kunnen beginnen juist relatief groot is. Als belangrijkste reden wordt ziekte of arbeidsongeschiktheid opgegeven. Bij de dienstverlenende beroepen in het GWU is dit nog sterker het geval. Meer dan de helft is niet werkzaam, heeft niet recent gezocht naar werk én is niet direct beschikbaar voor werk, vooral wegens ziekte of arbeidsongeschiktheid. Bij de groep met een bedrijfseconomisch of administratief beroep is het onbenut arbeidspotentieel juist relatief groot, vooral dankzij een groter deel werklozen dan gemiddeld.
- Van het GWU dat tot het onbenut arbeidspotentieel behoort staat bij de WW'ers 45% geregistreerd met een kansrijk beroep. Dat aandeel ligt duidelijk hoger dan gemiddeld en ook hoger dan bij de drie andere uitkeringsposities. Het aandeel kansrijke beroepen is met 33% het kleinst onder GWU'ers in het onbenut arbeidspotentieel met een bijstandsuitkering. Bij bijstandsgerechtigden heeft wel een gering deel een kansarm beroep.
- Ziekte of arbeidsongeschiktheid is de meest voorkomende reden voor het 'niet gezocht én niet beschikbaar' zijn voor werk. De verschillen zijn echter groot tussen de diverse uitkeringen in het GWU zoals in figuur 2.6 weergegeven.

3. Mobiliteit van niet-werkenden naar werk

3.1. Inleiding

In hoofdstuk 1 en 2 van dit rapport is vanuit verschillende invalshoeken inzicht gegeven in de omvang en samenstelling van de geregistreerde werkzoekenden bij UWV en het onbenut arbeidspotentieel. De gegevens daarover hadden betrekking op één peilmoment gedurende het verslagjaar 2020. De binding van mensen met de arbeidsmarkt is echter geen stabiel kenmerk: niet-werkenden kunnen op een later moment (weer) aan het werk zijn en omgekeerd zijn er ook mensen die stoppen met werken. Dit hoofdstuk laat zien wat er uit CBS-gegevens bekend is over de mobiliteit van verschillende groepen: hoe vaak zien we hen toetreden tot de werkzame beroepsbevolking? Hoe was hun binding met de arbeidsmarkt? En in hoeverre zijn hierin verschillen te zien naar geslacht, leeftijd en onderwijsniveau?
In dit hoofdstuk wordt gedetailleerd gekeken naar groepen niet-werkenden, maar niet naar geregistreerde werkzoekenden bij UWV. Over de mobiliteit naar werk van het onbenut potentieel binnen (en buiten) het GWU worden namelijk niet op reguliere basis cijfers samengesteld. In principe is dat overigens wel mogelijk door CBS-gegevens uit de Enquête beroepsbevolking te combineren met UWV-gegevens over de GWU.[21] Dat viel echter buiten het kader van de werkzaamheden aan dit rapport en zou als vervolgproject kunnen worden opgepakt.

Box 3.1. CBS-gegevens over wisselingen tussen posities op de arbeidsmarkt

Het CBS publiceert op basis van gegevens uit de Enquête beroepsbevolking regulier over wisselingen tussen posities op de arbeidsmarkt. Hiermee kan voor deelgroepen van niet-werkenden in kaart worden gebracht hoeveel personen na verloop van tijd betaald werk vinden. Daarbij kunnen deelgroepen van niet-werkenden naar binding met de arbeidsmarkt worden onderscheiden in onder meer werklozen, semiwerklozen en overige niet-werkenden.

Op StatLine wordt door het CBS in de volgende tabellen gepubliceerd over wisselingen tussen posities op de arbeidsmarkt:

- *Arbeidsdeelname; wisselingen arbeidspositie na drie maanden, per maand:*
http://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/82848NED/table?dl=5FE0B

Deze tabel bevat cijfers (seizoengecorrigeerd en niet-seizoengecorrigeerd) over de arbeidspositie (werkzame, werkloze en niet-beroepsbevolking) per maand en de arbeidspositie drie maanden eerder.

- *Arbeidsdeelname; wisselingen arbeidspositie per kwartaal en jaar:*
http://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83066NED/table?dl=5FE0F

Deze tabel bevat cijfers (niet-seizoengecorrigeerd) over de arbeidspositie (werkzame, werkloze en niet-beroepsbevolking) en de positie in de werkkring (vaste arbeidsrelatie, flexibele arbeidsrelatie en zelfstandige) per kwartaal en per jaar naar de arbeidspositie resp. drie maanden en een jaar eerder. De cijfers kunnen worden verbijzonderd naar geslacht, leeftijd, migratieachtergrond en onderwijsniveau.

- *Arbeidsdeelname; wisseling arbeidspositie niet-beroepsbevolking:*
http://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83161NED/table?dl=5FE14

Deze tabel bevat cijfers (niet-seizoengecorrigeerd) over de arbeidspositie (werkzame, werkloze en niet-beroepsbevolking) per kwartaal en per jaar naar de binding met de arbeidsmarkt van de niet-beroepsbevolking resp. drie maanden en een jaar eerder. De cijfers kunnen worden verbijzonderd naar geslacht, leeftijd, migratieachtergrond en onderwijsniveau.

3.2. Mobiliteit van en naar werk: aantallen

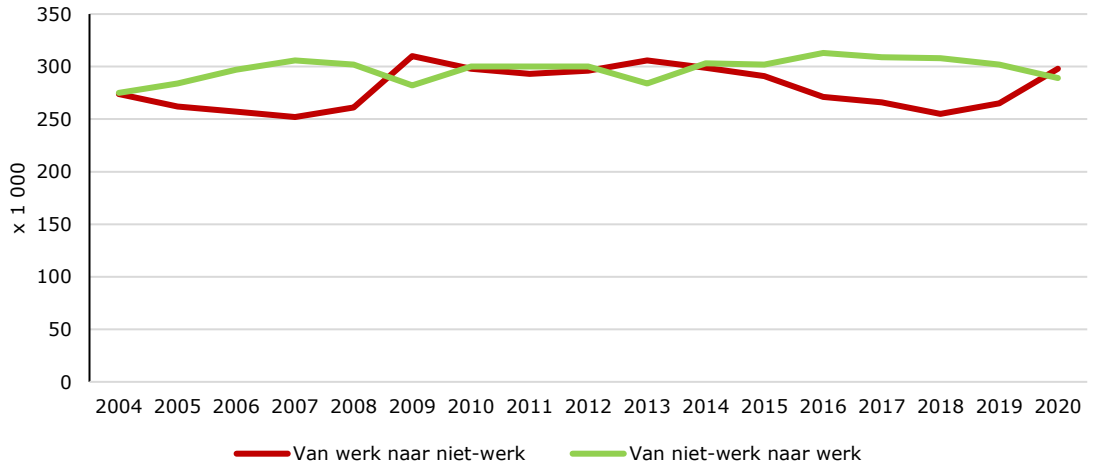
In dit hoofdstuk zijn uitkomsten opgenomen over stromen van niet-werk naar werk, waarbij de arbeidspositie wordt vergeleken met de situatie drie maanden eerder. Het CBS publiceert ook uitkomsten over stromen, waarbij naar de situatie een jaar eerder wordt gekeken. Bij die stromen valt het aantal positiewisselingen hoger uit, doordat de periode om te wisselen langer is. Daar staat tegenover dat de marges op dergelijke uitkomsten groter zijn en daarmee de mogelijkheden voor detaillering geringer, doordat deze stroomcijfers zijn gebaseerd op een geringer aantal respondenten in de steekproef van de Enquête beroepsbevolking.

In 2020 waren er gemiddeld per kwartaal 289 duizend werkenden die drie maanden eerder geen betaald werk hadden. Dat waren er minder dan in de periode 2014-2019, toen het er ruim 300 duizend waren. Het aantal personen dat begint met een betaalde baan, beweegt mee met de conjunctuur. Het vertoonde een 'dubbele dip' in 2009 en 2013 tijdens de financiële crisis. Daarna steeg het aantal om vervolgens in de periode 2016-2019 licht te dalen.

[21] Zie bijvoorbeeld Dirven (2021), Binding met de arbeidsmarkt en onbenut potentieel van bijstandontvangers, Tijdschrift voor arbeidsvraagstukken 37.3 (2021) 398-407.

Tegenover het aantal mensen dat begint met betaald werk, staat een navenant grote groep mensen die stopt met werken. In 2020 waren er 298 duizend niet-werkenden die drie maanden eerder nog aan de slag waren. Hun aantal was dus groter dan het aantal dat begon met werk, waardoor het aantal werkenden per saldo afnam. Zo'n situatie deed zich ook voor in 2009 en in 2013. In alle andere jaren na 2004 begonnen er meer mensen met een baan dan er stopten, waardoor het aantal werkenden groeide.

Figuur 3.1 Stromen tussen werk en niet-werk, vergelijking met de positie drie maanden eerder

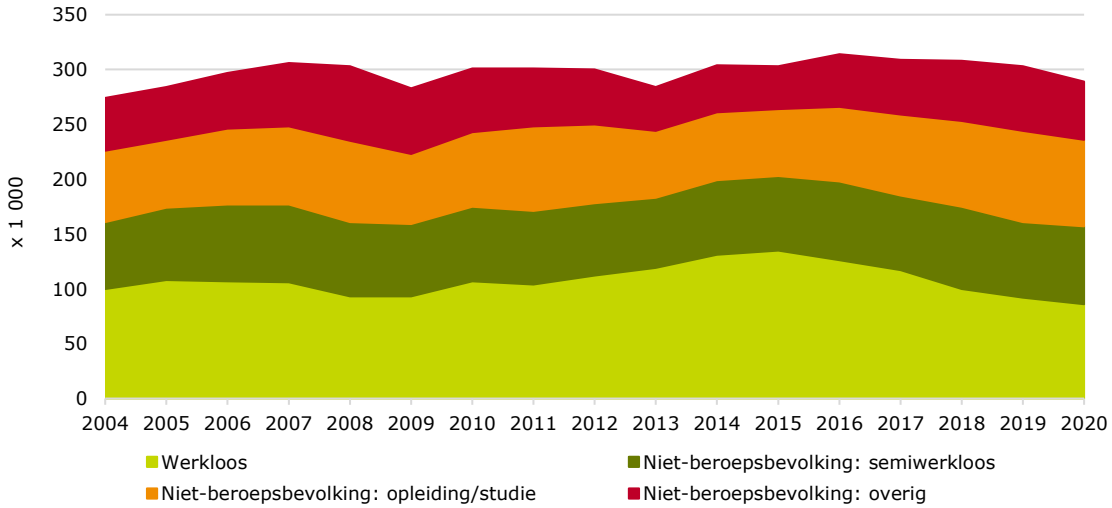

Bron: CBS

3.3. Mobiliteit naar werk: positie drie maanden eerder

De meeste mensen die aan het werk gaan, behoorden drie maanden eerder tot de werklozen of semiwerklozen. Wel is het aandeel van werklozen in de toestroom naar werk na 2015 flink afgenomen (van 45 naar 30%). Gemiddeld in de periode 2004-2020 waren bijna 6 op de 10 personen die gingen werken, drie maanden eerder werkloos of semiwerkloos en behoorden daarmee tot het onbenut arbeidspotentieel. Ruim 4 op de 10 personen die gingen werken, waren drie maanden eerder niet op zoek naar werk én daarvoor niet direct beschikbaar. In de meeste gevallen ging het om niet-werkenden die vanwege een opleiding of studie niet wilden werken.

Figuur 3.2 Begonnen met betaald werk naar binding arbeidsmarkt drie maanden eerder

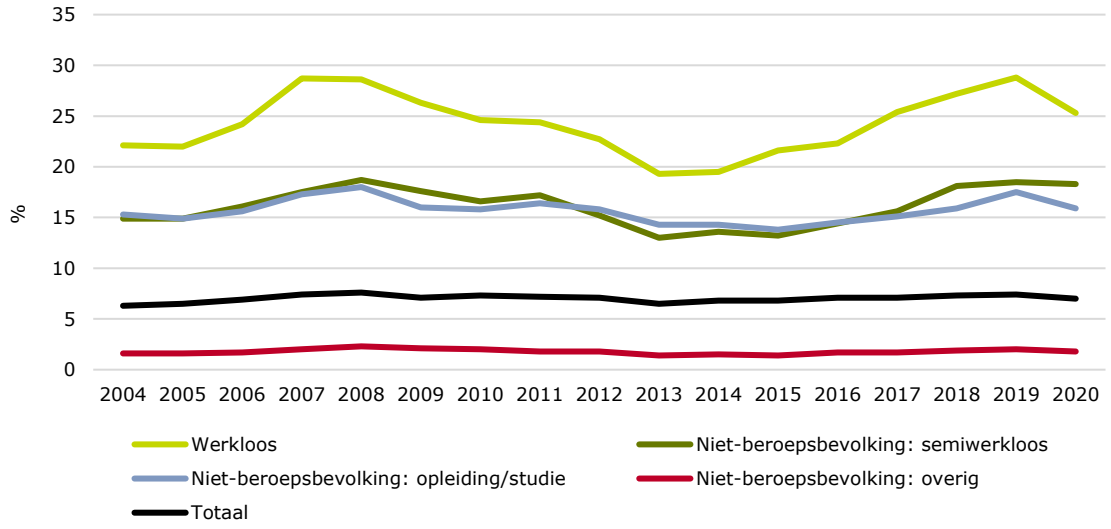

Bron: CBS

Afgezet tegen het totale aantal niet werkenden drie maanden eerder, nam de uitstroom naar werk af van 7,4% in 2019 naar 7,0% in 2020. In de periode 2013-2019 nam de uitstroom nog voortdurend toe. Het uitstroompercentage loopt sterk uiteen tussen werklozen, semiwerklozen en overige niet-werkenden. Van de personen in 2020 die drie maanden eerder werkloos waren, vond 25,3% betaald werk en van de semiwerklozen was dat 18,3%. Van de overige niet-werkenden gingen vooral degenen die drie maanden eerder vanwege opleiding of studie niet tot de beroepsbevolking

behoorden, aan de slag in een betaalde baan (15,9% in 2020). De uitstroom naar werk vanuit de overige niet-beroepsbevolking was in de periode 2004-2020 steeds circa 2%.

Figuur 3.3 Uitstroom naar betaald werk naar binding arbeidsmarkt drie maanden eerder

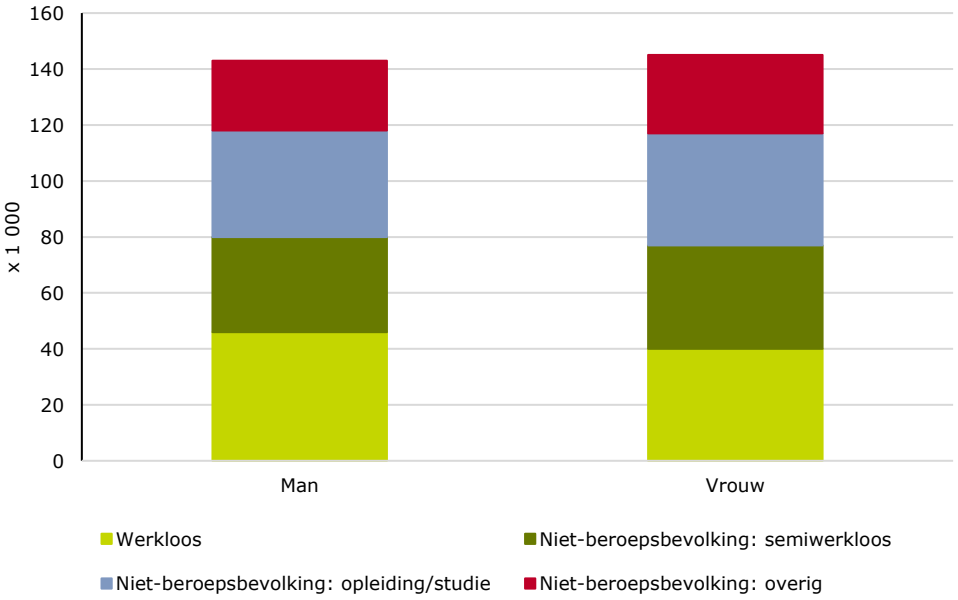

Bron: CBS

3.4. Mobiliteit naar werk: verschillen naar geslacht, leeftijd en onderwijsniveau

In 2020 waren er iets meer vrouwen dan mannen aan het werk die drie maanden eerder geen betaalde baan hadden. De binding met de arbeidsmarkt drie maanden eerder liep tussen mannen en vrouwen maar weinig uiteen. Iets meer vrouwen dan mannen gingen aan de slag die eerder niet behoorden tot de beroepsbevolking. Het aantal vrouwen dat vanuit werkloosheid aan de slag ging, was juist wat kleiner.

Figuur 3.4 Begonnen met betaald werk naar binding arbeidsmarkt drie maanden eerder en geslacht, 2020

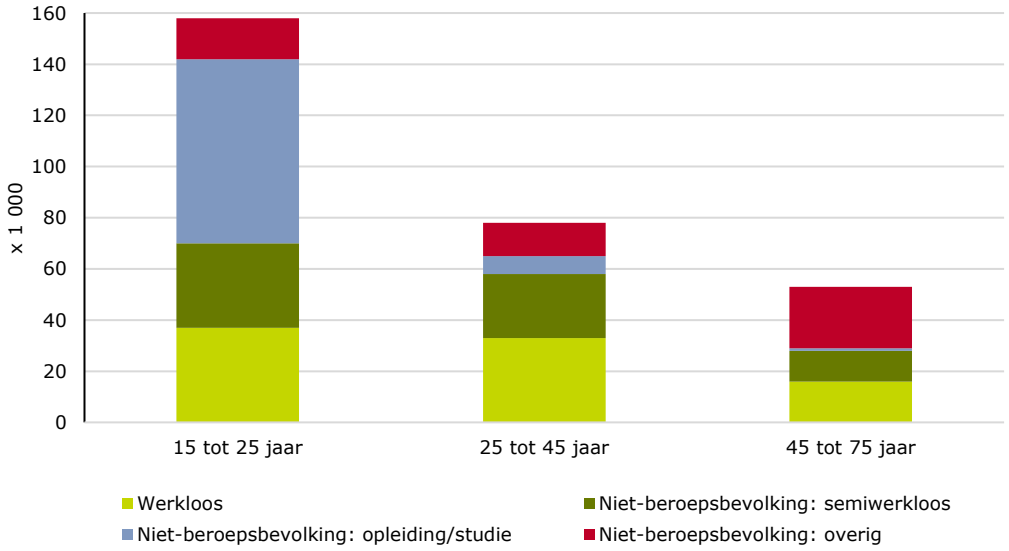
Bron: CBS

Van alle werkenden in 2020 die drie maanden eerder geen baan hadden, was ruim de helft 15 tot 25 jaar. Van deze jongeren wilde bijna de helft 3 maanden eerder niet werken vanwege een opleiding of studie. Het aantal jonge (semi)werklozen die aan het werk gingen, was iets hoger dan bij 25- tot 45-jarigen. Maar ten opzichte van het totaal van de jonge baanvinders, vormden de (semi(werklozen) toch een minderheid.

Onder de baanvinders zijn relatief weinig 45-plussers. Iets meer dan de helft van hen startte vanuit (semi)werkloosheid, wat minder is dan onder 25- tot 45-jarigen. Het aantal werkende 45-plussers die eerder niet zochten naar werk én ook niet direct konden starten om andere redenen dan een opleiding of studie, is juist hoger dan in de jongere

leeftijdsgroepen. Het betreft vooral ouderen die eerder aangaven niet te willen werken vanwege pensioen of hoge leeftijd.

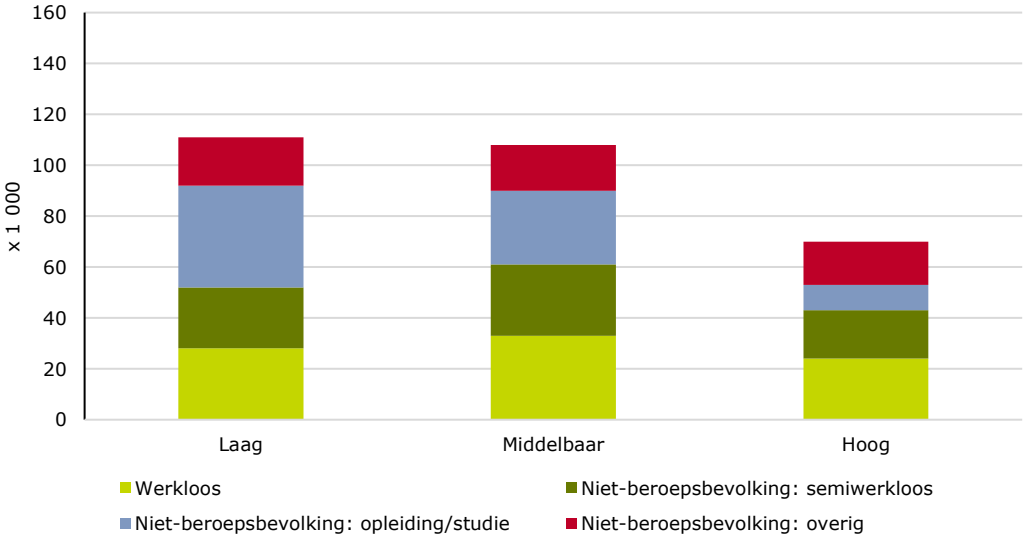
Figuur 3.5 Begonnen met betaald werk naar binding arbeidsmarkt drie maanden eerder en leeftijd, 2020

Bron: CBS

De aantallen laag- en middelbaar opgeleide starters in een betaalde baan liepen in 2020 maar weinig uiteen, maar waren beide groter dan het aantal hoogopgeleide starters. Laagopgeleide starters gaven wel vaker dan hoger opgeleiden aan 3 maanden eerder niet te willen werken vanwege opleiding of studie. Middelbaar en hoogopgeleiden waren drie maanden eerder juist relatief vaak (semi)werkloos: zij gaven verhoudingsgewijs vaak aan op zoek te zijn naar werk of direct te kunnen beginnen.

Figuur 3.6 Begonnen met betaald werk naar binding arbeidsmarkt drie maanden eerder en onderwijsniveau, 2020

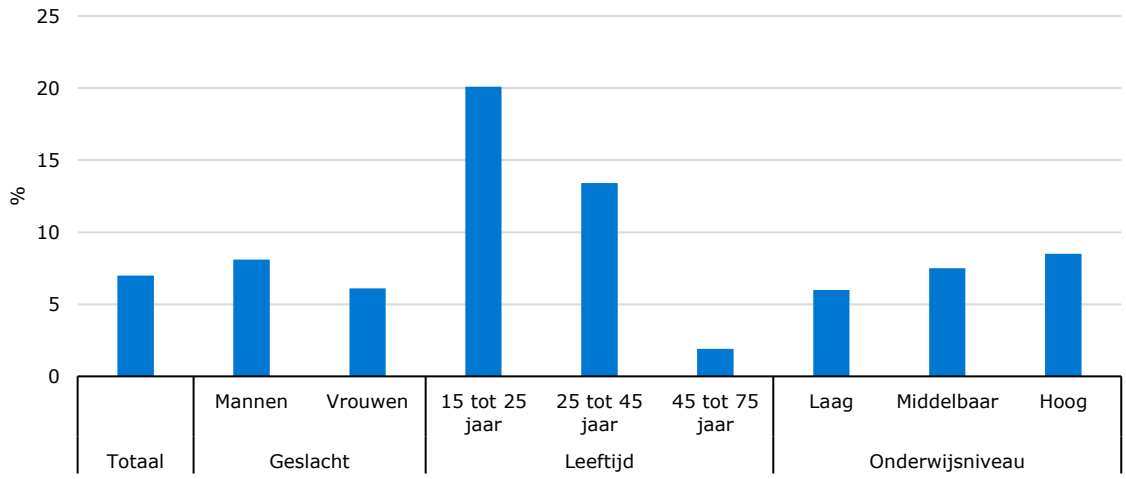

Bron: CBS

In 2020 bedroeg de uitstroom naar werk 7,0% van alle personen die drie maanden eerder geen werk hadden. Dit percentage varieert naar kenmerken, waarbij vooral de verschillen tussen leeftijdsgroepen aanzienlijk zijn. Onder 15- tot 25-jarigen was de uitstroom 20,1% en ook bij 25- tot 45-jarigen was deze met 13,4% bovengemiddeld. Daarentegen was van de 45- tot 75-jarigen zonder werk drie maanden later krap 2% aan de slag.

De verschillen naar geslacht en onderwijsniveau zijn kleiner dan die naar leeftijd. Mannen gingen iets vaker binnen drie maanden aan het werk dan vrouwen: 8,1% versus 6,1%. De uitstroom is ook groter naarmate het onderwijsniveau hoger is. Van de laagopgeleiden ging 6,0% aan de slag en van de hoogopgeleiden was dat 8,5%.

Figuur 3.7 Uitstroom naar betaald werk van personen die drie maanden eerder niet werkten, 2020

Bron: CBS

3.5. Conclusies

- In 2020 waren er gemiddeld per kwartaal 289 duizend werkenden die drie maanden eerder geen betaald werk hadden. Dat waren er iets minder dan in de periode 2014-2019.
- Het aantal mensen dat stopte met betaald werk, was in 2020 groter dan het aantal dat startte. Per saldo nam het aantal werkenden hierdoor af. Zo'n situatie deed zich ook voor in 2009 en in 2013.
- Gemiddeld in de periode 2004-2020 waren bijna 6 op de 10 personen die gingen werken, drie maanden eerder werkloos of semiwerkloos. De overigen waren toen niet op zoek én niet direct beschikbaar, meestal vanwege een opleiding of studie.
- Het uitstroompercentage loopt flink uiteen tussen groepen niet-werkenden. Van de werklozen vond 25,3% in 2020 binnen drie maanden betaald werk en van de semiwerklozen was dat 18,3%. Van de scholieren en studenten ging 15,9% aan de slag. De uitstroom naar werk vanuit de overige niet-beroepsbevolking was circa 2%.
- De binding met de arbeidsmarkt van mannen en vrouwen die aan het werk gingen, liet in 2020 maar weinig verschil zien.
- Van alle werkenden in 2020 die drie maanden eerder geen baan hadden, was ruim de helft 15 tot 25 jaar. Van deze jongeren wilde bijna de helft niet werken vanwege een opleiding of studie. De 25- tot 45-jarigen startten relatief vaak vanuit (semi)werkloosheid.
- Laagopgeleide starters gaven vaker dan hoger opgeleiden aan 3 maanden eerder niet te willen werken vanwege opleiding of studie. Middelbaar en hoogopgeleiden waren drie maanden eerder juist relatief vaak (semi)werkloos.
- Gemiddeld was de uitstroom naar werk binnen drie maanden 7,0% in 2020. De uitstroom naar werk laat vooral naar leeftijd aanzienlijke verschillen zien, variërend van 20,1% bij jongeren onder 25 jaar tot 1,9% bij ouderen vanaf 45 jaar.

Begrippenlijst

Enquête beroepsbevolking (EBB)
De Enquête beroepsbevolking (EBB) is een onderzoek naar de positie op de arbeidsmarkt in Nederland. Met dit onderzoek worden vragen beantwoord als: Hoeveel mensen hebben of zoeken betaald werk? Wat kunnen redenen zijn om niet naar werk te zoeken en niet voor werk beschikbaar te zijn? Hoeveel jongeren hebben naast hun opleiding een (bij)baan? Meer informatie op: Enquête beroepsbevolking (EBB) (cbs.nl)

Geregistreerde Werkzoekenden bij het UWV (GWU)
Tot Geregistreerde Werkzoekenden UWV (GWU) behoren alle mensen met een WW- of bijstandsuitkering, alle mensen met een WIA-, WAO- of Wajong-uitkering die over arbeidsvermogen beschikken en zijn aangemeld bij UWV WERKbedrijf, plus alle overige mensen die een actief cv op werk.nl hebben geplaatst. Zie voor een beschrijving van het gekoppelde GWU de tekst box 1.1. in hoofdstuk 1.

Institutionele bevolking –De institutionele bevolking wordt niet geënquêteerd in de Enquête beroepsbevolking (EBB). De institutionele bevolking bestaat uit personen die verblijven in inrichtingen, instellingen en tehuizen.

Onbenut arbeidspotentieel (CBS) – Het onbenut arbeidspotentieel bestaat uit:

1. Personen zonder betaald werk:
   - Werklozen: personen die recent naar werk hebben gezocht én hiervoor op korte termijn beschikbaar zijn;
   - Semiwerklozen: personen die recent naar werk hebben gezocht maar hiervoor niet op korte termijn beschikbaar zijn, of andersom: personen die op korte termijn beschikbaar zijn voor werk maar hiernaar niet recent hebben gezocht.
2. Personen met betaald werk:
   - Onderbenutte deeltijdwerkers: personen die in deeltijd werken en meer willen gaan werken en hiervoor op korte termijn beschikbaar zijn.

Personen met een AO-uitkering (CBS) – Personen die inkomsten uit een arbeidsongeschiktheidsuitkering ontvangen. Deze uitkeringen worden verstrekt op grond van de WAO, WIA, WAZ of Wajong. Voor de enquêtetabellen wordt dit gemeten in de maand dat de persoon is geënquêteerd voor de Enquête beroepsbevolking. Het hebben van een arbeidsongeschiktheidsuitkering wordt vastgesteld op basis van het betalingsconcept: een persoon heeft in een maand een uitkering, als er recht is op de uitkering op de laatste dag van die maand en er in die maand een uitbetaling is geweest.

Personen met een bijstandsuitkering (CBS) – Personen die inkomsten uit een algemene bijstands-, IOAW-, of IOAZ-uitkering ontvangen. Het hebben van een bijstandsuitkering wordt vastgesteld op basis van het betalingsconcept: een persoon heeft in een maand een uitkering, als er recht is op de uitkering op de laatste dag van die maand en er in die maand een uitbetaling is geweest. Dit wordt gemeten in de maand dat de persoon is geënquêteerd voor de Enquête beroepsbevolking.

Personen met een WW-uitkering (CBS) – Personen die inkomsten uit een werkloosheidsuitkering ontvangen. Deze uitkeringen worden verstrekt op grond van de WW. Het hebben van een WW-uitkering wordt vastgesteld op basis van het betalingsconcept: een persoon heeft in een maand een uitkering, als er recht is op de uitkering op de laatste dag van die maand en er in die maand een uitbetaling is geweest. Dit wordt gemeten in de maand dat de persoon is geënquêteerd voor de Enquête beroepsbevolking.

Personen zonder uitkering (CBS) – Personen die geen werkloosheids-, arbeidsongeschiktheids- of bijstandsuitkering hebben. Zij kunnen wel een andere uitkering ontvangen, bijvoorbeeld een uitkering in het kader van de Algemene Nabestaanden Wet of de ziektewet. Dit wordt gemeten in de maand dat de persoon is geënquêteerd voor de Enquête beroepsbevolking.

Afkortingen en Bronnen

Afkortingen

AO	Arbeidsongeschiktheidsuitkering
AOW	Algemene Ouderdomswet
ANW	Algemene Nabestaande Wet
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
GWU	Geregistreerde werkzoekenden UWV
EBB	Enquête beroepsbevolking
IOAW	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Wajong	Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
WAO	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
WAZ	Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen
WIA	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
WW	Werkloosheidswet

Bronnen

- Binding met de arbeidsmarkt en onbenut potentieel van bijstandontvangers, Henk-Jan Dirven
- Bestand: Arbeidsparticipatie en de afstand tot de arbeidsmarkt in Nederland, 2020 (CBS, september 2021)
- Bestand (maatwerk voor UWV): Participatiepotentieel - 2020 - verdieping GWU (CBS, 16 december, 2021)
- Begrippen CBS: https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen
- Begrippen UWV AMI: https://www.werk.nl/imagesdxa/definities_tcm95-425893.pdf
- Regio in Beeld (UWV, 2 november 2021)
- Moeilijk vervulbare vacatures en behoud van personeel: ervaringen werkgevers (UWV, 3 februari 2022)
- Web artikel: CBS (16 december 2021) Van alle werklozen had 1 op de 5 in 2020 een WW-uitkering (cbs.nl)
- Web artikel: CBS (15 februari 2022) Arbeidsmarkt in vierde kwartaal 2021 nog krapper (cbs.nl)
- Web artikel: UWV (24 maart 2022) Spanningsindicator: arbeidsmarkt krapper dan vóór corona (werk.nl)
- Web artikel: UWV (februari 2022). Moeilijk vervulbare vacatures en behoud van personeel (werk.nl)
- Web artikel: UWV (14 maart 2022). Het belang van functie-eisen volgens werkgevers (werk.nl)

Bijlage I
(5 tabellen)

Tabel I.1: Aantallen naar binding met de arbeidsmarkt van bevolking van 15 tot 75 jaar en GWU'ers, 2020 Behorend bij Figuur 2.1[22]

x 1.000	Werkzaam: niet onderbenut	Werkzaam: onderbenutte deeltijders	Werkloos	Niet-beroeps-bevolking: semiwerkloos	Niet-beroeps-bevolking: ziek/ arbeids-ongeschikt	Niet-beroeps-bevolking: overige redenen	Totaal	Onbenut arbeids-potentieel
Totale bevolking 15 tot 75 jaar	**8.572**	**379**	**357**	**378**	**849**	**2.559**	**13.094**	**1.114**
GWU totaal	**340**	**51**	**149**	**122**	**292**	**199**	**1.152**	**322**
WW-uitkering	74	18	67	28	5	17	209	114
Bijstandsuitkering	48	12	49	61	195	126	491	122
Geen uitkering	161	16	23	16	23	30	269	54
AO-uitkering w.o.	59	5	13	20	82	29	207	37
WIA	21	1	5	9	61	13	110	15
Wajong	37	3	7	10	17	15	89	20

Tabel I.2: Percentages naar binding met de arbeidsmarkt van bevolking van 15 tot 75 jaar en GWU'ers, 2020. Behorend bij Figuur 2.1

	Werkzaam: niet onderbenut	Werkzaam: onderbenutte deeltijders	Werkloos	Niet-beroeps-bevolking: semiwerkloos	Niet-beroeps-bevolking: ziek/ arbeids-ongeschikt	Niet-beroeps-bevolking: overige redenen	Totaal	Onbenut arbeids-potentieel
Totale bevolking 15 tot 75 jaar	**65%**	**3%**	**3%**	**3%**	**6%**	**20%**	**100%**	**9%**
GWU totaal	**30%**	**4%**	**13%**	**11%**	**25%**	**17%**	**100%**	**28%**
WW-uitkering	35%	9%	32%	13%	2%	8%	100%	55%
Bijstandsuitkering	10%	2%	10%	12%	40%	26%	100%	25%
Geen uitkering	60%	6%	9%	6%	9%	11%	100%	20%
AO-uitkering w.o.	29%	2%	6%	10%	40%	14%	100%	18%
WIA	19%	1%	5%	8%	55%	12%	100%	14%
Wajong	42%	3%	8%	11%	19%	17%	100%	22%

Tabel I.3: Totaal GWU en % onbenut arbeidspotentieel naar hoogst behaald onderwijsniveau, 2020

Onderwijsniveau	Onderbenutte deeltijders	Werkloos	Semiwerklozen	Totaal onbenut arbeidspotentieel
Laag	3%	10%	10%	**23%**
Middelbaar	5%	14%	11%	**30%**
Hoog	6%	19%	10%	**35%**
Onbekend	-	9%	9%	**17%**
GWU Totaal	**4%**	**13%**	**11%**	**28%**

Tabel I.4: Samenstelling per uitkeringspositie en totaal GWU naar hoogst behaald onderwijsniveau, 2020

Onderwijsniveau	Bijstand	WW	AO	Geen uitkering	Totaal GWU
Laag	51%	22%	43%	29%	**39%**
Middelbaar	32%	40%	37%	42%	**36%**
Hoog	13%	37%	18%	27%	**22%**
Onbekend	4%	1%	2%	2%	**3%**

[22] Door afrondingen kunnen de totalen in de tabellen afwijken

Tabel I.5 Binding met de arbeidsmarkt van GWU'ers naar beroepsklasse
Nederland, 2020

Beroepsklasse	Totaal	Werkzaam: niet onderbenut	Werkzaam: onderbenutte deeltijders	Werkloos	Niet-beroepsbevolking: semiwerkloos	Niet-beroepsbevolking: ziek/arbeidsongeschikt	Niet-beroepsbevolking: overige redenen
Totaal	1.152.000	340.000	51.000	149.000	122.000	292.000	199.000
Technische beroepen	217.000	63.000	6.000	24.000	22.000	67.000	35.000
Bedrijfseconomische en administratieve beroepen	190.000	59.000	10.000	35.000	21.000	38.000	28.000
Dienstverlenende beroepen	134.000	29.000	6.000	11.000	13.000	49.000	27.000
Commerciële beroepen	101.000	29.000	5.000	17.000	12.000	24.000	15.000
Transport en logistiek beroepen	90.000	30.000	4.000	11.000	9.000	26.000	9.000
Zorg en welzijn beroepen	82.000	28.000	4.000	9.000	8.000	19.000	14.000
Managers	45.000	22.000	2.000	10.000	5.000	3.000	4.000
Pedagogische beroepen	43.000	13.000	3.000	5.000	5.000	9.000	8.000
Creatieve en taalkundige beroepen	31.000	9.000	2.000	5.000	3.000	5.000	5.000
ICT beroepen	29.000	11.000	1.000	5.000	4.000	5.000	3.000
Openbaar bestuur, veiligheid en juridische beroepen	15.000	4.000	1.000	2.000	2.000	3.000	3.000
Agrarische beroepen	15.000	6.000	<500	1.000	2.000	4.000	2.000
Overig/onbekend	160.000	36.000	6.000	16.000	17.000	41.000	45.000

Colofon

Uitgave
UWV *Arbeidsmarktinformatie en -advies*

Postadres
Postbus 58285
1040 HG Amsterdam

Inlichtingen
Michel.vanSmoorenburg@uwv.nl

Auteurs
Jörgen Zegel (UWV)
Marjon van Delft (UWV)
Roland Keiren (UWV)
Henk-Jan Dirven (CBS)
Martijn Souren (CBS)

Volg ons

Disclaimer

[Disclaimer tekst]

UWV © 2022

De kennispublicaties hebben betrekking op vier gebieden. Deze kennen een eigen kleurcodering. Zo kunt u snel zien op welk gebied een publicatie betrekking heeft:

ontwikkelingen in de sociale zekerheid

verder professionaliseren van de dienstverlening

arbeidsmarkt en arbeidsparticipatie

financiële aspecten van de sociale zekerheid